

Zasavski TEDNIK

TRBOVLJE, 31. oktobra 1963

STEVILKA 45

LETO XVI

V DANAŠNJI ŠTEVILKI

- ZASEDANJE SKUPSCINE KOMUNALNE SKUPNOSTI SOCIALNEGA ZAVAROVANJA — stran 4
- KOMUNALNA BANKA LJUBLJANA OB 31. X. — MEDNARODNEM DNEVU VARČEVANJA — stran 5
- STATUTOM VSO POZORNOST — poročilo z letne konference ObSS Trbovlje — stran 4
- ZAKAJ IZGRED V LJUBLJANI — naš komentar ob robu — stran 6, 7

KRONIKA TEDNA

Posvetovanje poslancev iz Zasavja

(L) LITIJA — Na pobudo Občinskega odbora SZDL Litija so se v ponedeljek pop. sešli v Litiji člani republiškega zbora Skupščine SRS, izvoljeni v zasavskih občinah, in razpravljali o nekaterih aktualnih vprašanjih in nalogah v zvezi z gradnjo nove Zasavske ceste.

Včeraj je zasedala Občinska skupščina Trbovlje

TRBOVLJE — Včeraj je bila v Trbovljah že šesta seja občinske skupščine. Na njej so razpravljali in sklepali o poročilu o gibanju gospodarstva v prvih devetih mesecih letos ter o rebalansu proračuna občine Trbovlje. Razen tega so sklepali še o odloku o urejanju mestnega zemljišča, razpravljali o stališču združnega sveta Kmetijske zadruge Trbovlje z ozirom na priporočilo občinske skupščine Trbovlje glede stanja v kmetijski zadruzi. Na seji sta posebni komisiji za izdelavo statuta delovnih organizacij in za prehod na 42-urni delovni teden, ki delujeta pri občini

ski skupščini, poročali o doslej opravljenem delu v delovnih organizacijah.

20 novih stanovanj za prosvetne delavce v Šmartnem

(n) LITIJA — V ponedeljek so začeli v Šmartnem pri Litiji z deli pri gradnji novega 20-stanovanjskega bloka za potrebe tamkajšnjih prosvetnih delavcev. Za gradnjo stanovanjskega bloka so se odločili zategadelj, ker so bile stanovanjske razmere prosvetnih delavcev, zaposlenih na osnovni šoli Šmartno pri Litiji, neprimerne, in so povzročale precejšnjo fluktuacijo med učiteljstvom.

Seja Občinskega komiteja ZK Zagorje

(ma) ZAGORJE — Prejšnji teden je občinski komitej ZK Zagorje ob Savi na seji med drugim poslušal poročilo o gibanju članstva v organizaciji ZKJ v prvih devetih mesecih letos in razpravljal o pripravah in poteku letnih konferenc OO ZK ter o pripravah na Večerno politično šolo.

Tudi v Zasavju smo že začeli s pripravami na praznovanje 29. novembra — Dneva republike. Letošnje praznovanje bo imelo še posebno obeležje zaradi 20-letnice zgodovinskega 1. zasedanja AVNOJ. Proslavljanje bo imelo splošni jugoslovanski značaj, hkrati pa bo Dan republike tudi praznik vsake naše komune.

Iz izdelanih okvirnih programov praznovanja v Zasavju izhaja, da bomo ob tej priložnosti — podobno kot že večkrat doslej — znova poudarili načela, ki imajo temelj v ustanovitvi Socialistične federativne republike Jugoslavije in ki hkrati predstavljajo najvažnejše pridobitve naše revolucije. V vsebino praznovanja bomo vključili tudi obravnavo konkretnih tekočih nalog.

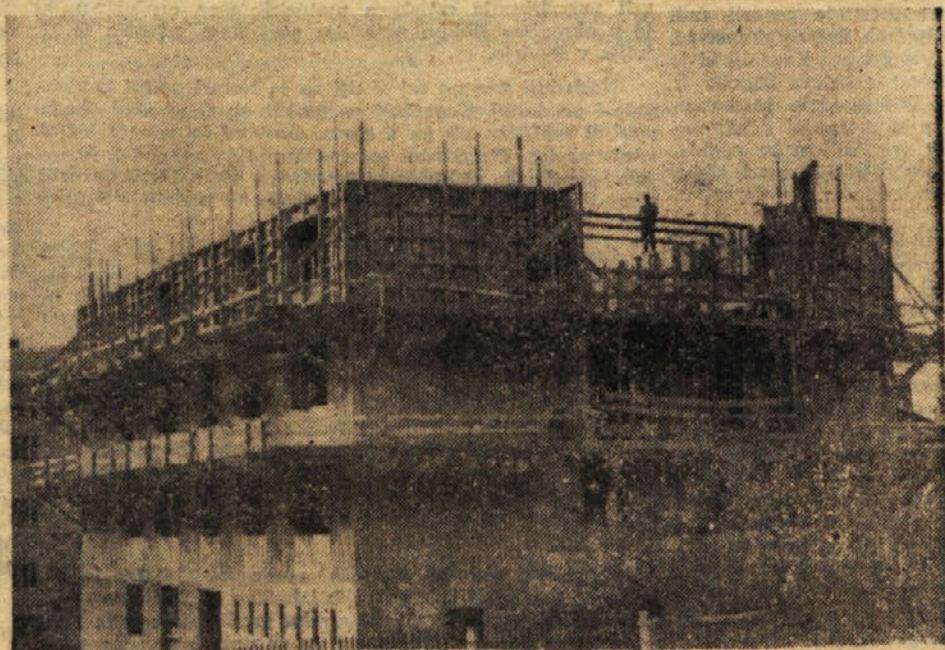
Ob letošnjem praznovanju 29. novembra bomo prikazali dosežene rezultate naše celotne skupnosti in vsake komune posebej, zlasti še zato, ker predstavljajo doseženi rezultati spodbudo za še doslednejše izpolnjevanje sedanjih nalog naše socialistične graditve.

Omenimo naj še, da bo težišče praznovanja letošnjega 29. novembra — Dneva republike v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih, dejah, krajevnih skupnostih, sindikatih, šolah, organizacijah ZMS in drugod.

Postoj, kdor mimo greš, ta kraj je svet!

V samotni grapi nad dolino je skrbna roka položila šopek poznega jesenskega cvetja in prižgala lučko padlemu partizanu. Vsako leto. Ostali so tiho pred spominsko ploščo in zavzeto poslušali besede tovarišice učiteljice... Na tem mestu so fašisti ustrelili ujete partizane... Misli malčkov so težko dojemale zgodbo, ki se je tolikokrat ponovila v tistih mračnih dneh našega skupnega boja za lepšo in srečnejšo prihodnost. Obsuli so spominsko ploščo s cvetjem. Nekje, ob srečanjih s spomini te naše težke preteklosti, želimo, da bi se vojna vihra, ki je uničila toliko človeških življev, ne ponovila nikoli več. Želimo mir slehernemu. Spomeniki današnjega časa naj bodo sadovi ustvarjenega bogastva delovnemu človeku povsod po svetu.

DELA PRI GRADNJI NOVEGA TRBOVELJSKEGA »NEBOTIČNIKA« - STOLPNICE PRI DIMNIKU HITRO NAPREDUJEJO. DELA IZVAJA SGP »ZASAVJE« TRBOVLJE

Lojze Požun:

Vzrok za širjenje takih vesti bi utegnil biti v tem, da je okrog 80% prebivalstva, ki je preje pripadalo ilegalnim komunističnim organizacijam, legalnim sokolskim in klerikalnim društvom, solidarnih z Rusijo. Povod pa bi lahko bil tudi strah pred izseljevanjem.

Kot prenašalke teh govoric prihajajo v poštev predvsem delavske žene, ki — kot izgleda — poslušajo tuje radijske oddaje ali pa razširjajo take vesti po nalogu pobeglih komunistov, samo da bi med prebivalstvom zasejale nemir in hujskale proti Nemčiji. Za enkrat še nismo mogli odkriti teh prenašalcev.

Zagorski trgovec nemške narodnosti Viktor Suscha je sprejel 9. julija anonimno pismo, v katerem je poleg drugega tudi naslednja grožnja — ... Kmalu bodo prišli na vrsto nemški renegati in jih bo doletela ista usoda kot sedaj Slovence, ki jih izseljujejo. To kar delajo Nemci, je pravo barbarstvo. Dol s krvi željnimi banditami Hitlerjem! Naj živi Jugoslavija, naj živi Sokol, naj živi Sovjetska Rusija! ...

Trgovec Ivan Omerzu iz Lok pri Zagorju je 10. julija pisмено obvestil Suscha takole: ... Govorijo, da bo 13. in 14. julija v Zagorju in Trbovljah izbruhnila komunistična revolucija. Komunisti imajo mnogo orožja. Vse nas bodo postrelili. Ze vsi kritizirajo, ker oblast ne polovi skrajnih komunistov, saj bi vendar lahko prišlo do žrtev! Tukaj v Zagorju moramo biti oprezni! Je mnogo špijonov, ki znajo nemški. Tudi na občini so taki, vendar, gospod Suscha, Vam pišem strogo zaupno! ... Ob zaslšanju je Omerzu nato na orožniški postaji med drugim izjavil: »Pismo sem gospodu Suschi poslal zato, da bi ga opozoril na govorice, ki krožijo med ljudmi. Mene je o tem zaupno obvestila žena rudarja O. iz Lok. Tudi posestnik F.K. iz Riž mi je včeraj rekel, da se za 13. in 14. julij pripravlja komunistična vstaja. Mojemu nečaku F.B., ki stanuje pri meni, je delavec Pavle Prosenec iz Kisovca odkrito zagrozil, da ga bo v roku dveh ur zmanjkalo ... Pazite tudi na Dušana Bobiča, ki je pred kakim mesecem izjavil v navzočnosti več ljudi v moji gostilni: Vsakdo naj se zaveda, da je Slovenec in zato ne sme pozabiti svojega materinega jezika. Moj oče je bil Dušan Silni — bil je Slovenec, tudi jaz sem in bom ostal Slovenec. Bobič zelo dobro govori nemško in je zaposlen kot palir pri gradnji ceste v Zagorju ...

V noči na 14. julij je okrožni komite KPS za Revirje prav na obletnico francoske revolucije organiziral v Revirjih splošno napisno akcijo. Posebno dobro je uspela v Trbovljah. Stanovanjske zgradbe, javne naprave, vodnjake, ografe, telefonske drogove in celo orožniško postajo so popisali s srpi in kladivi ter propagandnimi gesli kot na primer: Smrt izdajalcem, živeza Rusija, tovariš Stalin, SSSR, Smrt hitlerizmu, Dol Nemčija itd. Istočasno so po glavnih ulicah nasuli veliko količino čevljarjskih žeblicev, da bi zavirali patroliranje celjskega motoriziranega orožništva, ki je v okrepitve šibkim nemškim posadkam prispelo že 12. julija v Revirje.

Naslednji dan po tej akciji so se Nemci podili kot obsemeni po dolini. Kogarkoli so srečali, so ga prisilili, da je pobral žeblice ali pa s travo, cunjami in apnom brisal rdeče napise. Preiskovali so stanovanja in pregledali še posebej pleskarje, električarje ter druge, ki so imeli opraviti z minijevno barvo, in v strahu pričakovali nadaljnih dogodkov.

Vzporedno z napisno akcijo po dolinah so tudi boreci partizani razbili kačipotna na cestnih križiščih v vsem revirskem okolišu: Zagorjani tja do Trojan, Lojze Ribič in Milan Mrzel iz trboveljske čete pri Sv. Katarini, hrastniški aktivist Jože Menih s svojo skupino pa proti Dolu.

Za vse te akcije so Nemci menili, da so bile pripravljene v Zagrebu in Ljubljani.

Nekako v tistem času je trojka trboveljskih skojevcev nasproti vodenske pošte v Trbovljah sredi belega dne razbila steklene šipe nad zemljevidom, kjer so Nemci dan na dan, prekipevajoči od zmag, premikali zastavice po bojiščih. Mladinci so na hitro popluli zastavice, nekaj pa so jih potaknili kar v Berlin.

Trboveljski okrožni orožniški vodja Hirschhofer je 15. julija na koncu svojega poročila izjavil: ... Ti elementi po naši zasedbi tega področja iz strahu pred nemško silo niso upali javno izstopati. Polagoma pa so postajali vedno glasnejši in je sedaj prišlo že tako daleč, da jih bomo morali napasti v večjem obsegu, ker bi sicer lahko imeli neodločnost in čakanje za našo slabost ...

Ob aretacijah osumljenih, ki jih je 16. julija opravilo trboveljsko orožništvo skupaj s celjskim gestapom, sta se ponovno izmaknila pleskar Nande Sušter, ki je bil med organizatorji napisne akcije in električar Alojz Ščurk. Na nesrečo so Sušterja zajeli že naslednjo noč in ga z 19 so-tovariši odpeljali v celjski »Stari pisker«. Ob aretacijah (13 moških in 6 žensk) je v tej drugi noči srečno pobegnili v partizane pleskarski pomočnik Ivan Gorjup. Poleg drugih so prišli tudi šviljo Micko Pavličev, ki jo je nemški zaupnik naznanil že v začetku julija, da se ukvarja z intenzivno komunistično propagando in se v Keršičevi hiši, na vzpetni ob občinski stanovanjski hiši v Gabrskem, udeležuje sestankov z Lojzetom Hohkrautom, Fricem Keršičem, Stefko Bivic in Francko Umetič. Umetičevi, ki so jo tudi prišli, »po zanesljivih izjavah prič niso mogli dokazati komunističnega delovanja«, pri čemer pa je Nemce še pošteno nahrulila, češ da ima dovolj dela, če hoče kot vdova preživeti tri nepreskrbljene otroke. V Zagorju je celjska državna tajna policija aretirala 17. julija pet oseb, ki so bile osumljene komunističnega delovanja (Alojz Ranzinger, Kati Premrl, Valentin Rogelj, Fortunat Rotar in Franc Majdič).

Ko so v Trboveljski četi izvedeli, da so imeli aretirani hrastniški komunisti zbranega nekaj orožja, so neko noč odšli Franc Zužman, Vladko Majcen in Lojze Ribič v Hrastnik ponj. To je bilo sredi julija in velja za eno prvih akcij revirskih partizanov. Orožje naj bi bilo skrito v neki baraki nasproti hrastniške lekarne. Ko so se tisti baraki skrivaj približali in odtrgali ključavnico z vrat, so natančno preiskali vso notranjost, vendar orožja niso našli in so se v četo vrnili praznih rok.

Zastran orožja so dobili komunisti že ob razsulu jugoslovanske vojske nalogo, naj se ga polastijo. Marsikdo se je iz kratkotrajne vojne vrnil s puško, sicer pa je bilo takrat tudi povsod dovolj zavrženega orožja in streliva. Po prvih nemških razglasih, aprila in maja 1941, ki so za posest ali skrivanje orožja grozili s smrtno kaznijo in po številnih hišnih preiskavah pa so ljudje orožje uničili in ga zavrgli ali pa znosili na orožniške postaje. Od tam ga je nato 80 nemških vojakov od 12. do 14. maja odvažalo s tovornimi avtomobili. Za orožjem so Nemci vohljali še tja do avgusta 1941.

O zbiranju orožja v Revirjih je le malo znanega. Tako je v Hrastniku, kjer je bilo skladišče orožja v Puharjevem domu, na primer uspelo mlademu komunistu Jožetu Menihu tja celo vdreti in rešiti nekaj pušk.

Za eno trboveljskih mladinskih skupin, ki je delovala v območju železniške postaje pod vodstvom Danila Zornika, je znano, da je zbiral predvsem ročne bombe in strelivo za Savo. Kar so nabrali, so spravljali v neko betonsko kad, sicer napolnjeno z vodo, ki je stala pred trboveljsko potniško postajo. Kurir Ivo Juvan pa je zbrano strelivo in drugo odnašal naprej.

Posebno prizadevni pri zbiranju orožja so bili zagorski mladinci Tone in Nesti Okrogar, Sandi Kovič, Janez Ihac in drugi, ki so hodili čez St. Lambert v Smartno pri Litlji nabiraj odvrženo strelivo. Zbrali so tudi nekaj pušk, ki so bile brez jermenja. Zato so se pozneje v Litljo vozili z vlakom, da so spotoma porezali še jermene z oken. Po izjavi Sergeja Kraigherja so komunisti in nekateri nepartizanci po kapitulaciji zasegli okrog 20 do 30 pušk, ročne bombe, celo dve ali tri lahke strojnice in nekaj streliva. Če imamo pred oči sorazmerno slabo in pomanjkljivo oborožene prve revirske partizane, je vsekakor večji del poskritega ali nabrajanega orožja tako ali drugače propadel in ni prišel v tiste roke, ki so ga potrebovale. Rudi Knez-Silas je 12. aprila 1949 napisal v svojem prispevku »Razvoj partizanov na Stajerskem v letih 1941-1942«, da je Revirska četa 20. julija 1941 štela 48 borcev, večji del trboveljskih in zagorskih rudarjev, ki so imeli 21 pušk, malo nabojev in 5 bomb. Izjave preživelih prvoborcev Lojzeta Ribiča, Ivana Sorna, Franca Kralja, Pavleta Baloha in drugih, se glede oborožitve v glavnem skladajo s Silasovim zapiskom in navajajo za oborožitev konec julija: 24 mavzeric, nekaj francoskih pušk, pištol in bomb.

Krenili so čez Slačnik, blizu vodnih črpalk blizu Sušnika prečkali glavno trboveljsko cesto in se čez Tretjo etažo povzpeli na tako imenovane Kipe, kjer jih je že pričakoval Pečnik.

(Se nadaljuje)

Zasavski TEDNIK

Ustanovljen decembra 1947 — Glasilo občinskih odb. SZDL Hrastnik, Litlja, Trbovlje, Zagorje ob Savi — Glavni in odgovorni urednik Marijan LIPOVSEK — Ureja uredniški odbor — Uredništvo in uprava Trbovlje, Trg revolucije 11/II, telefon 80-191 — Račun pri NB mezna številka 20 dn — Naročnina: mesečno 60 dn, četrtletna 180 dn, polletna 360 dn, celoletna 720 dn — Poština plačana v gotovini — List tiska CP »Gorenjski tisk« v Kranju — Nemerodenihi rokopiisov in fotografij ne vračamo

Značaj krajevnih skupnosti

Osnutki statutih delovnih organizacij

Ob razpravi o statutih posameznih občin se šestokrat postavlja vprašanje krajevnih skupnosti, pa naj bo glede tega, katere splošne določbe bo vseboval občinski statut in kaj naj zajema statut krajevne skupnosti, nadalje ali naj krajevne skupnosti zavzemajo sedanja področja stanovanjskih skupnosti in podobno.

Ustava Socialistične federativne republike Jugoslavije postavlja krajevno skupnost kot samoupravno skupnost občanov vaškega ali mestnega področja, v kateri občani neposredno uresničujejo samoupravljanje na področjih tistih dejavnosti, s katerimi se neposredno zadovoljujejo potrebe delovnih ljudi in njihovih družin.

Razen tega temeljnega, kar predvideva ustava, pa lahko statut občine določa, da lahko krajevna skupnost opravlja tudi druge zadeve za zadovoljevanje komunalnih, socialnih in drugih skupnih potreb občanov ter način finaniranja teh dejavnosti. Končno, krajevni skupnosti je že z ustavo priznan status prav-

zacije v mestnih naseljih in so z zakonom podrobneje urejene, krajevne skupnosti pa so splošne institucije družbenega samoupravljanja v določenih skupnih zadevah občanov v mestnih in vaških naseljih.

Krajevna skupnost je samoupravna skupnost občanov, zato naj svojo organizacijo in delo ureja samo s svojim statutom, ki ga pa mora zaradi značaja družbenih funkcij potrditi občinska skupščina. Ker pa je samouprava krajevnih skupnosti sestavni del samoupravljanja v občini, je ustava določila, da se z občinskim statutom urejajo način ustanovitve, območje, organizacija in pravice krajevnih skupnosti.

TUDI KOMISIJE ZA STATUTE KRAJEVNIH SKUPNOSTI

V vseh štirih zasavskih občinah si prizadevajo, da bi čimprej zaživel tudi delo v zvezi z izdelavo osnutkov statutih krajevnih skupnosti. Ugotovljeno je, da pravzaprav v Zasavju še niso začeli niti z izdelavo potrebnih analiz, kaj šele z izdelavo samih osnutkov statutih krajevnih skupnosti.

Občinska skupščina Zagorje ob Savi je na zadnji seji že imenovala posebno komisijo; pa tudi Občinska skupščina Litija bo na današnji seji obeh zborov imenovala ustrezno komisijo. Pričakovati pa je mogoče, da bosta tudi občinski skupščini Trbovlje in Hrastnik že v kratkem imenovali komisiji za izdelavo osnutkov statutih krajevnih skupnosti.

Upravičeno pričakujemo, da bo že v kratkem zaživel delo v zvezi z izdelavo osnutkov statutih krajevnih skupnosti, kar je razumljivo spriče dejstva, da bo treba kmalu začeti z javnimi razpravami tudi o osnutkih teh statutih.

NALOGE ČLANOV ZK V ZVEZI Z IZDELAVO STATUTOV DELOVNIH ORGANIZACIJ

Ko je občinski komite ZK Trbovlje na eni zadnjih sej razpravljal o statutih delovnih organizacij, je med drugim ugotovil, da so člani ZK dolžni aktivno sodelovati pri izdelavi statutih in biti pobudniki široke družbeno-politične akcije, da se interna zakonodaja delovnih organizacij kar najbolj izpopolni.

Do srede novembra bodo na sestankih OO ZK analizirali dosežanje delo pri izdelavi statutih delovnih organizacij; Občinski komite ZK Trbovlje pa bo sklical tudi poseben sestanek s sekretarji OO ZK. Prihodnji teden pa bo razpravljal o vprašanjih v zvezi z izdelavo, obravnavo in sprejemom statutih delovnih organizacij tudi aktiv članov ZK direktorjev delovnih organizacij.

Zadnji podatki o poteku teku razprave o osnutkih statutih. V Zagorju ob Savi pa imajo izdelane osnutke statutih v 5 delovnih organizacijah, v Gradbenem podjetju pa razpravljajo o osnutku statuta. Omeniti pa še velja, da imajo na področju občine Trbovlje v 8 delovnih organizacijah izdelane teze za osnutke statutih; v Zagorju ob Savi pa imajo teze za osnutke statutih izdelane v 12 delovnih organizacijah. In končno: na področju zagorske občine v 14 delovnih organizacijah še niso pristopili k izdelavi osnutkov statutih; v Trbovljah pa v 4 delovnih organizacijah (delno zaradi predvidenih organizacij).

Ugotovljeno je tudi, da poteka najslabša izdelava osnutkov statutih delovnih organizacij na področju družbenih služb. Na področju zagorske občine v teh delovnih organizacijah še niso pristopili k izdelavi osnutkov. Ta zakasnitev je delno opravičljiva, ker so statuti delovnih organizacij na področju družbenih služb novost.

Ob ugotavljanju vzrokov za zakasnitev izdelave osnutkov statutih delovnih organizacij velja tudi omeniti, da so glasila posameznih zasavskih delovnih kolektivov pravzaprav prezrla to, važno družbeno nalogo, saj je bilo zaslediti le nekaj informativnih prispevkov, v katerih je bilo poročano o delu komisij.

Zasavske občinske skupščine in komisije za izdelavo statutih delovnih organizacij pri občinskih skupščinah v Zasavju so zdaj priporočili organom samoupravljanja, da posvetijo delom v zvezi z izdelavo osnutkov statutih vso pozornost in zagotovijo, da bodo osnutki statutih izdelani do konca decembra letos. Poraja pa se vprašanje kvalitete in tehtnosti osnutkov statutih v tistih zasavskih delovnih organizacijah, koder bodo zdaj šele začeli z delom.

—Mn—

STATUTI

ne osebe, kar pomeni, da je krajevna skupnost samostojen nosilec pravic in dolžnosti na področju premoženjsko pravnih odnosov.

Krajevna skupnost je torej po svojem mestu in vlogi v družbeno — političnem sistemu samoupravna skupnost občanov določenega naselja, dela naselij ali več sosednjih naselij za opravljanje nekaterih skupnih družbenih zadev občanov, in sicer takšnih, ki se za občane lahko uspešno opravljajo že v samem naselju in jih zato ni treba izvrševati kot zadeve občinske skupnosti v merilu vse občine. Krajevna skupnost zato ni družbeno politična skupnost ali njen del (mikrokomuna), ki bi izvrševala tudi funkcije oblasti za naselja, za katero je ustanovljena.

Glede na to obstoji bistvena razlika med krajevno

skupnostjo in krajevnim odborom. Krajevni odbor predvsem ni samoupravna skupnost, ampak je organ občinske samouprave kot teritorialne organizacije, ki na eni strani pomaga občinski skupščini in njenim organom pri organiziranju in izvrševanju zadev, ki jih opravljajo na območjih krajevnega odbora,

Med krajevno skupnostjo na eni strani in stanovanjsko skupnostjo na drugi strani ni več takšnih bistvenih razlik kot smo jih pravkar videli v razmerju med krajevnimi skupnostjo in krajevnim odborom. Stanovanjske skupnosti, ki v mestnem naselju opravljajo v bistvu enake družbene funkcije kot krajevna skupnost v mestu ali na podeželju, je že po zakonu priznано svojstvo samoupravne organizacije in tudi status pravne osebe. Svoje naloge, organizacijo in delo samostojno ureja s svojim statutom, ki ga potrdi občinska skupščina. Osnovna razlika je pač ta, da so se stanovanjske skupnosti formirale kot samoupravne organi-

Dela na novi zasavski cesti pospešeno nadaljevati

Gradnja nove Zasavske ceste, s katero bi pravzaprav dobilo Zasavje svoje »okno v svet«, postaja predmet številnih razprav v vseh štirih zasavskih občinah. Dosedanja dela pri gradnji nove Zasavske ceste namreč ne potekajo v okviru predvidevanj, čeprav je ugotovljeno, da predstavlja slabo stanje cest v Zasavju in slaba ter nemogoča povezava Zasavja z ostalimi področji Slovenije močno oviro že pri sedanjem gibanju gospodarstva, hkrati pa dejansko onemogoča nadaljnjo krepitev zasavskega gospodarstva.

Zasavje z občinami Trbovlje, Hrastnik, Zagorje ob Savi in Litija predstavlja pomembno gospodarsko področje v Sloveniji, ki bo že letos doseglo predvidoma okrog 55 milijard družbenega bruto produkta, od tega kar nad 75 odstotkov v industrijskih delovnih organizacijah. Iz dose-

danjih osnutkov 7-letnih načrtov razvoja pa je mogoče pričakovati, da bo zasavsko gospodarstvo do leta 1970 povečalo družbeni bruto proizvod na krog 90 milijard din. Razumljivo pa je, da zahteva dosega te naloge močno izboljšanje povezave Zasavja z ostalimi področji.

V gradnjo nove Zasavske ceste je bilo doslej vloženo okrog 500 milijonov din, ne upoštevaje pri tem opravljeno delo pripadnikov naše JLA. Kot je znano, letos z deli v večjem obsegu niso nadaljevali (opravljali so le nekatera najnujnejša vzdrževalna dela), čeprav je bilo za nadaljevanje del določeno 420 milijonov din, pa po obvestilih ni bilo mogoče zagotoviti izvajalca del.

Iz dosedanje prakse izhaja, da vprašanje gradnje nove Zasavske ceste in zagotovitve sredstev za gradnjo ceste ni bilo vselej obravnavano dovolj resno, zaradi česar je zdaj treba doseči, da bo nadaljevanje del pri gradnji nove Zasavske ceste zajeto v republiški resoluciji o smernicah razvoja gospodarstva za leto 1964 in v 7-letnem perspektivnem načrtu gospodarskega in družbenega razvoja Socialistične republike Slovenije.

Nova Zasavska cesta je za zasavsko gospodarstvo in za njegov nadaljnji razvoj več kot nujna in potrebna; hkrati pa bo nova Zasavska cesta važen gospodarski činitelj za vso Slovenijo, saj bo povezala — upoštevaje novo cesto na celotni trasi — Ljubljano skozi važno gospodarsko področje Zasavje s Posavjem do Vidma-Krškega in z avtomobilsko cesto Ljubljana—Zagreb; hkrati pa tudi Ljubljano skozi Zasavje in Zidani most s Celjem.

Z gradnjo nove Zasavske ceste je treba prihodnje leto vsekakor nadaljevati. — V zvezi s tem je treba:

- rešiti vprašanje, kdo naj bo investitor del (rajumestneje bi bilo — republiški cestni sklad), in

- doseči, da se gradnjo nove Zasavske ceste vnesē v plan SRS za leto 1964 in v 7-letni perspektivni načrt razvoja Slovenije.

M. L.

Statutom vso pozornost

Na sobotni letni konferenci občinskega sindikalnega sveta Trbovlje so razpravljali o več pomembnih nalogah, ki jih postavljata v prihodnje pred sindikalne podružnice tako ekonomski kot družbeni razvoj. V ospredju sta vsakakor nadaljnje delo pri izdelavi osnutkov statutov delovnih organizacij, še posebej pa priprave za prehod od 48-urnega na 42-urni delovni teden. Obe, nedvomno zahtevni, nalogi sta pogojeni z maksimalnimi prizadevanji, če hočemo, da bodo statuti v pravem pomenu besede ustave delovnih organizacij in prehod na 42-urni delovni teden rezultat predhodnih temeljitih organizacijskih ukrepov, izboljšav, odkrivanja in aktiviranja rezerv in drugega.

Komisija za pomoč delovnim organizacijam za izdelavo statutov pri občinskem sindikalnem svetu Trbovlje je priporočila komisijam, da se nekje poslužujejo pravne zgradbe za izdelavo statutov, ki jih je izdelala posebna strokovna komisija. Povsod pa je komisija tudi priporočila, da delovne organizacije pritegnejo k izdelavi statutov tudi zunanje sodelavce, strokovnjake, društvo ekonomistov, pravnikov; še posebej takrat, ko bodo komisije obravnavale organizacijo podjetja, njegovo ekonomiko in druga pomembna vprašanja. Na občnem zboru pa so poudarili v razpravi, da bi bile te pomoči deležne še posebej manjše delovne organizacije, ki za urejanje teh vprašanj nimajo ustreznih strokovnih kadrov.

Ce poteka izdelava statutov v trbovlski občini pravzaprav zadovoljivo, nekje boljše, drugje slabše, to še ne pomeni, da bodo vsi statuti vsebovali najboljše določbe. To se je pokazalo pri dveh trbovlskih delovnih organizacijah, ki sta imeli že pred meseci izdelana osnutka. Kvaliteta posameznih določb statutov ali samih statutov bo odvisna od načina in širine razprave. Pri organiziranju teh razprav bo potrebno vodilo, da se na teh razpravah izluščijo najboljši predlogi ali določbe posameznih statutov.

Prav gotovo se za organizacijo razprav ne da postaviti neklih enotnih okvirov, ven-

dar pa je jasno, da bo potrebno razpravo organizirati po posameznih poglavjih statuta, tako kot ga komisije v grobem dokončujejo. Dosedanje izkušnje so pokazale, da so razprave znatno kvalitetnejše, če ne zajemajo preveliko število navzočih, tako da lažje pride do izraza posameznik. Seveda, to ne pomeni, da je potrebno kogarkoli izločiti iz razprave, temveč gre samo zato, da razprave organiziramo večkrat z različnimi skupinami, da omogočimo kvalitetnejše razprave in s tem tudi kvalitetnejši statut, je poudaril v svojem poročilu predsednik občinskega sindikalnega sveta Trbovlje Pavle Kovač.

Uvajanje skrajšanega delovnega tednika je bilo že v večini delovnih organizacij in

sindikalnih podružnic precejkrat v ospredju razprav in razgovorov. Ta naloga pa zahteva solidne priprave, veliko študijskega dela in uporne akcije, ker se drugače ne bo dosegla tista mera odkrivanja in aktiviranja notranjih rezerv za povečanje produktivnosti dela, kar je ekonomski pogoj za to, da človek manj časa dela, pa je efekt njegovega dela večji. Ob tej akciji moramo imeti v mislih, je nadaljeval tovariš Kovač, da naš delovni človek ne dobi skrajšani delovni čas od nikogar — ne od države, ne od delodajalca, ker je kot delavec, upravljalec sami sebi delodajalec.

Za to pa bo potrebno angažirati v večji meri tudi strokovne službe.

P. BURKELJIC

V »Prvem juniju« poizkusno na 42-urni delovni teden

Včeraj sta oba zbora občinske skupščine Trbovlje razpravljala o predlogu Trgovskega podjetja »Prvi junij« Trbovlje, da se da soglasje za poskusni prehod na 42-urni delovni teden. Kot vse kaže, bo ta trbovlska delovna organizacija prva v Zasavju, ki bo šla na 42-urni delovni teden.

V trgovskem podjetju »Prvi junij« so izdelali vso potrebno dokumentacijo za prehod na 42-urni delovni teden in jo predložili pristojni komisiji občinske skupščine, ki je sklenila predlagati Občinski skupščini Trbovlje, da delovni organizaciji dá soglasje za prehod na skrajšani delovni teden za dobo treh mesecev.

Iz dokumentacije Trgovskega podjetja »Prvi junij« Trbovlje izhaja, da bo tudi ob uvedbi poskusnega 42-urnega delovnega tedna zagotovljeno redno izvrševanje plana prometa, nespremenjena pa bo ostala tudi višina osebnih dohodkov. Prav tako bo skrajšani delovni teden ne bo vplival na odpiralni čas poslovalnic. Predvidevajo celo, da bo odpiralni čas v večjih poslovalnicah daljši od dosedanjega. V času, ko je promet večji, bi bilo zaposleno več delavcev; v času pa ko je promet minimalen, pa določeno število manj. V poslovalnicah v okolici pa bi bil vpeljan 7-urni delovni dan. V »Prvem juniju« pa tu-

di zagotavljajo, da skrajšani delovni čas ne bo zahteval dodatnega nadurnega dela zaradi razkladanja ali nakladanja blaga.

O prehodu na 42-urni delovni teden so doslej v Trbovljah razpravljali le še na Rudniku rjavega premoga Trbovlje — Hrastnik, kjer pa ugotavljajo, da bodo v zvezi

»Elit« v nove prostore

Že v letu 1962 je republiška HTV komisija določila, da bodo morali s proizvodnjo v obratih ELIT v Trbovljah prenehati, ker niso dani osnovni pogoji za to. Ker so pa bili v izdelavi načrti za novo tovarniško poslopje je komisija ta rok podaljšala do 30. oktobra 1963. leta.

Gradbeniki so v glavnem že v minulem tednu dokončali delo, tako da bo stekla proizvodnja v novih tovarniških prostorih že sredi naslednjega meseca, seveda če ne bo

manjši. Zaradi dejstva, da je bil letos izvoz lesa in proizvodov zastopan z okrog 30% v celotnem izvozu, bo treba nujno poiskati druge možnosti za izvoz, ki pa obstoja. Tako ima Kmetijska zadruga Gabrovka — Dole precejšnje možnosti za izvoz sadnih sokov v Zahodno Nemčijo in v skandinavsko državo, vendar bodo potrebna za to nekatera investicijska dela, za kar so že v izdelavi potrebni načrti. Vso pozornost pa bo treba posvetiti tudi povečanju izvoza ostalih proizvodov.

Zasedanje skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja

V petek, 25. oktobra, je bilo v Trbovljah V. zasedanje skupščine Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja za Zasavje, na katerem so med drugim razpravljali o poslovanju v prvem polletju, o spremembi sklepa o stopnjah dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje, o sklicu zborov zavarovancev in o sklepu o načinu, po katerem se izbere polovico članov skupščine, ki jim traja mandat dve leti.

Posebne pozornosti je bila deležna razprava o nekaterih problemih v zvezi s finančnim stanjem sklada za zdravstveno zavarovanje, čemur so krive nekatere objektivne, pa tudi subjektivne slabosti. Poudarjeno je bilo, da bo treba v okviru Zasavja skrbeti za popolnejšo zaposlitev, občajno (s čimer se bodo pove-

čali tudi dohodki v skladu zdravstvenega zavarovanja), skrbeti za kar najbolj racionalno trošenje sredstev iz sklada za zdravstveno zavarovanje in čimprej ustanoviti prepotrebni medobčinski zdravstveni center za Zasavje, ki bi koordiniral delo vseh zasavskih zdravstvenih služb, kar zdaj ni slučaj.

Vzporedno s tem pa bo treba rešiti tudi nekatera druga vprašanja, med katera sodijo tudi naslednja:

- skupščina Republiške skupnosti socialnega zavarovanja bo morala nujno povečati pavšalni prispevek za izplačilo nadomestila osebnega dohodka za delovne invalide;

- znižati stopnjo prispevkov za invalidsko zavarovanje, in

- odobriti pavšal komunalnim zavodom za invalide otroke.

Skupščina je med drugim ugotovila, da so v večini delovnih organizacij v Zasavju že vidna prizadevanja, da se zmanjša število nesreč pri delu in obolenj, na kar je vplival v precejšnji meri tudi nov sistem v organizaciji in financiranju zdravstvenega zavarovanja. Kljub temu pa je še vedno nekaj takih delovnih organizacij, kjer HTV pri delu ne posvečajo dovolj pozornosti in kjer se je v letošnjem letu — v primerjavi s lanskim letom — povečalo število primerov in izgubljenih delovnih dni zaradi boleznih in nesreč. Skupščina je zato sklenila predlagati vodstvom in samoupravnim organom teh delovnih organizacij, da naj razpravljajo na podlagi predhodno izdelanih analiz o vzrokih za povečanje števila obolenj in nesreč.

Na podlagi predhodnega soglasja občinskih skupščin Trbovlje, Hrastnik in Zagorje ob Savi je skupščina Komunalne skupnosti Socialnega zavarovanja za Zasavje sklenila, da za drugo polletje letos spremeni stopnjo dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje panogi za proizvodnjo in predelavo premoga, in sicer od 3% na 1,5%, in sicer zaradi že znanih težav teh delovnih organizacij.

Med drugim pa je bilo še sklenjeno, da bodo v mesecu novembru na področju občin Trbovlje, Hrastnik in Zagorje ob Savi zbori zavarovancev, na katerih bodo razpravljali o delu Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje.

J. S.

Izvoz litijskega kmetijstva

Predvideni izvoz za letos sta kmetijska zadruga Litija in Gabrovka - Dole ob koncu septembra presegli za 2%; v primerjavi z lanskim letom pa je letošnji izvoz večji za 26,3%. Najbolj se je povečal izvoz lesa, živine in borovnice.

Litijsko kmetijstvo je v prvih devetih mesecih letos izvozilo za nad 120.000 dolarjev izdelkov. Izvoz kmetijskih delovnih organizacij predstavlja 16% celotnega izvoza s področja občine Litija. Izvažajo največ živino, prago-ve, borovnice in ogleje; v manjši meri pa jamski les, zdravilna zelišča, črni ribez, suhe gobe, lisičke in drva. V prvih devetih mesecih letos je Kmetijska zadruga Litija izvozila za nad 70.000 dolarjev izdelkov, od tega največ živine; Kmetijska zadruga Dole — Gabrovka pa za nad 49.000 dolarjev izdelkov, od tega največ prago-ve. Zaradi odcepitve gozdarske dejavnosti od kmetijskih zadrug bo v prihodnje izvoz kmetijskih zadrug občutno

KOMUNALNA BANKA LJUBLJANA

ob 31. X. - dnevnu varčevanja

Na današnji dan, 31. oktobra, leta 1924 se je v Milanu končalo zasedanje Mednarodnega združenja za denarno varčevanje. Na tem zasedanju so sklenili, da bi 31. oktober slavili povsod kot mednarodni dan varčevanja. In ta dan varčujemo v številnih državah, še posebej pa seveda pri nas, s poudarkom na koristnost varčevanja tako za posameznika kot za družbo. Prihodnje leto bo poteklo štirideset let od tega sklepa.

Komunalna banka Ljubljana s svojimi poslovnimi enotami vedno bolj pospešuje varčevanje preko hranilnih vlog. — Pri tem dajemo, tako so poudarili na Komunalni banki, poseben poudarek predvsem v zadnjem času vezanim hranilnim vlogam, zlasti tistim, ki so vezane nad leto dni. Tako zbran denar lahko po obstoječih predpisih uporabljajo za investicije, ki jih lahko dobijo iz teh sredstev koristniki družbenega premoženja.

Da bi Komunalni banki Ljubljana pospešili povečanje predvsem vezanih hranilnih vlog, poskušajo kontinuirano razširiti to obliko varčevanja.

Doslej so v Komunalni banki Ljubljana, kot v posameznih poslovnih enotah, dosegli že prav lepe rezultate in uspehe. Tako so priredili nagradno žrebanje vseh tistih vlagateljev, tako pri Komunalni banki Ljubljana kot njenih poslovnih enotah, ki v določenem času vložijo najmanj 50.000 dinarjev za najmanj eno leto (odgovorni rok velja šele po letu dni).

Vlagatelji vezanih vlog imajo več koristi. Tako so njihove vloge višje obrestovane, vlagatelji pa so zavarovani za nezgodno smrt do sto tisoč dinarjev, ter nezgodno invalidnost do dvesto tisoč dinarjev, in sicer po stopnji invalidnosti.

8. avgusta so v Komunalni banki Ljubljana razdelili med vlagatelje te banke in njenih poslovnih enot, ki so do 31. julija izpolnili ome-

njene pogoje, torej so vložili najmanj 50.000 dinarjev, vezanih najmanj za leto dni, na velikem nagradnem žrebanju 12 tranzistorjev.

Ta akcija se je pokazala za delo uspešno in koristno. V obdobju od 1. maja do 31. julija so se vezane vloge povečale za skoraj 460 mil-

čani obveščeni preko tiska. Razpis za nagradno žrebanje vlagateljev vezanih vlog pri Komunalni banki Ljubljani in njenih poslovnih enotah je trajal od 1. avgusta pa do danes, 31. oktobra. Med vlagatelje, ki so v tem obdobju vložili najmanj 50.000 dinarjev vezanih vsaj

3 gramofoni z desetimi ploščami

2 sesalca za prah

2 fotoaparata

3 hranilne knjižice, ki bodo imele vsaka vpisano vlogo v višini 30.000 dinarjev

● Kot poslovni enoti Komunalne banke Ljubljana sta tudi Komunalni banki v Litiji in Zagorju ob Savi. Poslovna enota Litija je v obdobju maj — september zabeležila skupaj 2.155 vseh vlagateljev, ki so vložili skoraj 85 milijonov dinarjev. Od tega je 111 vlagateljev vezanih vlog vložilo 11,5 milijona dinarjev.

● V poslovni enoti Komunalne banke Ljubljana v Zagorje ob Savi je do 30. septembra 2.480 vlagateljev vložilo 127 milijonov dinarjev. Od tega je 193 vlagateljev vložilo za skoro 32 milijonov dinarjev vezanih vlog.

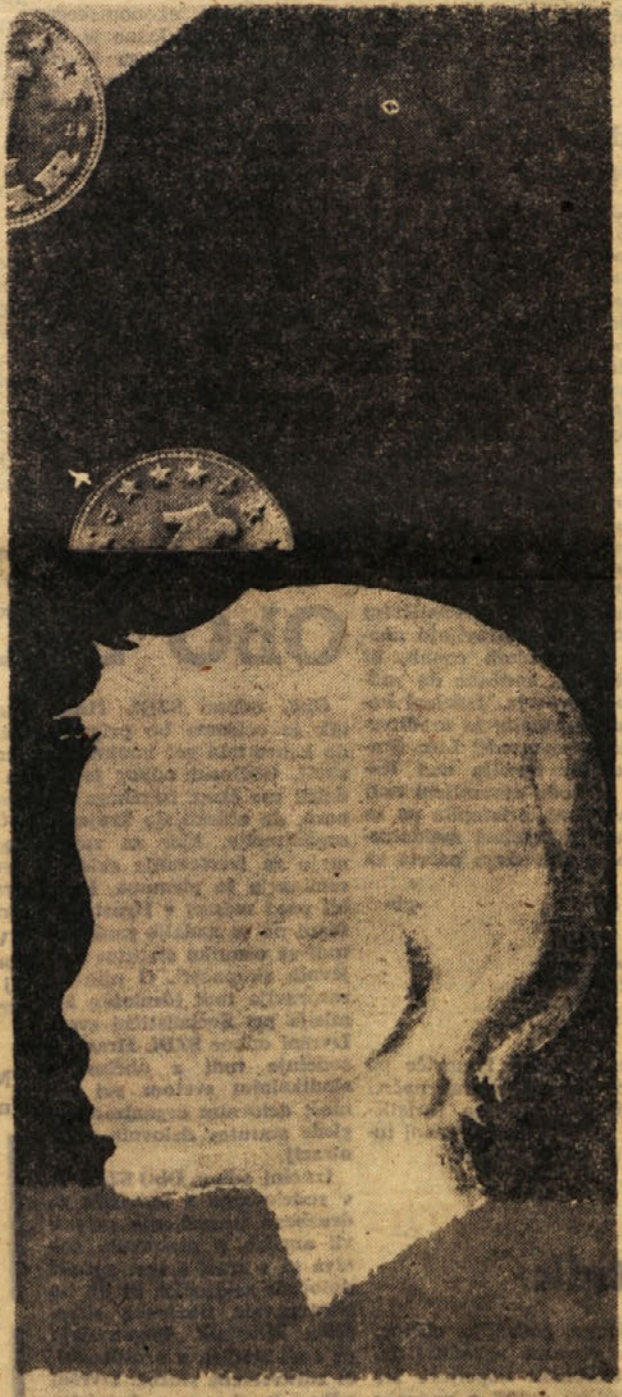
Pri Komunalni banki Ljubljana in njenih poslovnih enotah so številni vlagatelji vložili skorajda 14 milijard dinarjev, od tega pa znašajo vezane hranilne vloge 952 milijonov dinarjev. Skupno varčuje pri Komunalni banki Ljubljana in njenih poslovnih enotah 158.000 vlagateljev, vezanih hranilnih vlog pa je nekaj nad 7.000.

Pri Komunalni banki Ljubljana in njenih poslovnih enotah pa imajo razvite tudi ostale oblike varčevanja. Poseben poudarek dajejo mladim vlagateljem, kar je po-

membno tudi iz vzgojnega stališča. Mladi rod lahko že v zgodnji mladosti pridobi smisel za varčevanje povsod. V precej šolah imajo organizirano šolsko varčevanje. Posebna ekipa občasno obiskuje posamezne šole, kjer predvaja posebne poučne filme o varčevanju ter tudi na druge načine vzpodbuja šolarje k varčevanju. Število mladih vlagateljev zategadelj nenehno narašča.

V nekaterih podjetjih na območju Ljubljane imajo organizirano tudi varčevanje za dopuste, kar se je prav tako izkazalo za koristno.

— Kljub vse večjim prizadevanjem hranilnih služb pa je skoraj gotovo, da še vedno niso zajeti vsi pre-sežki, da so glede tega še določene rezerve, ki niso naložene v bankah, temveč jih posamezniki hranijo doma, kjer pa le-že prav gotovo brez koristi, tako za posameznika kot za skupnost. Hranjenje denarja doma je povzročilo že obilo gorja, jeze in drugih nevšečnosti. To se dogaja v mestih, še posebej pa na podeželju. V Komunalni banki Ljubljana in njenih poslovnih enotah si prizadevajo, da občani še v večji meri vlagajo na hranilne vloge, pri čemer imajo koristiti tako glede obresti in drugega. V ta namen bo v kratkem izdelan tudi kratkometražni film »Draga šolca, ki si ga bodo lahko ogledali tudi prebivalci v Zasavju.

OB 31. OKTOBRU — MEDNARODNEMU DNEVU VARČEVANJA SMO TO STRAN ODSTOPILI KOMUNALNI BANKI LJUBLJANA

jonov dinarjev. Glede izkušnje in koristnosti pri prvem nagradnem žrebanju so v Komunalni banki Ljubljana in njenih poslovnih enotah razpisali novo nagradno žrebanje, o katerem so bili ob-

1 televizor znamke »Panorama«
2 radijska sprejemnika

KOMUNALNA BANKA LJUBLJANA pripravlja za vlagatelje vezanih vlog v letošnjem letu še eno nagradno žrebanje. Izžrebani vlagatelji bodo prejeli v dar zanimive nagrade.

VLAGAITE PRI KOMUNALNI BANKI Ljubljana, Šubičeva 2, podružnicah: Mestna hranilnica Ljubljanska, Čopova 3; Domžale in Kočevje, ter v ekspoziturah: Bežigrad, Titova 55; Moste, Vide Pregarčeve 8; Šiška, Celovška 99; Vič, Tržaška 36; Grosuplje; Litija; Medvode; Rakek; Vrhnika in Zagorje ob Savi.

Zvišanje cen žganim pijačam

Ze pred časom so gostinska podjetja proizvajalci žganih pijač obvestili o nameravani zvišanju cen žganim pijačam. To zvišanje utemeljujejo z delnim povzvišanjem režijskih stroškov pri uvajanju novega načina prodaje vstekljeničnih žganih pijač.

S sklepom proizvajalcev žganih pijač na letošnjem vinskem sejmu v Ljubljani so se ti obvezali preiti na prodajo žganih pijač samo v steklenicah. Izvzete so samo nekatere originalne žgane pijače, ki jih bodo tudi potlej lahko prodajali odprte v sodih. Z uvajanjem tega sklepa so nastale precejšnje težave, zlasti pri izdelavi in nakupu embalaže, povečanjem skladiščnih prostorov in povečanjem prevoznih stroškov. Polnjenje steklenic daje tudi neprimerno več dela in zahteva torej znatno več stroškov, zaradi česar je tudi sledilo povečanje prodajnih cen proizvajalcev in s tem nabavnih cen gostinskih podjetij, in sicer od 80 do 160 din pri litrski steklenici.

To povečanje nabavnih cen bo prizadelo gostinska podjetja, ki imajo sprito svoje strukture kalkulacije znatno višek odstotek pribitka na kupno ceno. Za kritje režijskih in drugih stroškov, osebnih dohodkov in dajatev, so gostinska podjetja primorana pribijati od 80 do 100% na kupno ceno brez prometnega davka, ki sam znaša 25% od prodajne cene ali 60% na nabavno ceno.

Praktično, kalkulacija za prodajno ceno v gostinstvu izgleda takole:

1 l Brandy — domači — nabavna cena	670 din
80% na nabavno ceno	504 din
	1134 din
25% prometnega davka izpod 100	378 din
Skupaj	1512 din
Zaokrožena prodajna cena za 1 liter	1500 din

Dvig cen bo prav gotovo destimulativno vplival na promet v gostinstvu in bo povzročil, da se bo del prometa preselil iz gostinstva v trgovino (ki ni obremenjena s takim odstotkom pribitka v strukturi cene). Večji del prometa iz gostinstva se bo nedvomno usmeril v takozvane črne vinoteče, ki se bodo še bolj okoriščali na dokaj veliki razliki med nabavno in prodajno ceno.

Gostinstvo bo zašlo v velike težave, zmanjšal se bo promet in dohodek, kar bo vplivalo na osebne dohodke in na možnosti za ustvarjanje sredstev za sklade. Zaradi tega menimo, da bi bilo nujno okrečiti akcijo za znižanje prometnega davka ali za obracun prometnega davka od litra in ne od prodajne cene. Ta ukrep bi omogočil, da se sedanje prodajne cene v gostinstvu znižajo tako, da bodo dosegljive našim potrošnikom.

Dušan ČRNKOVIČ

Turistično-informativna pisarna v Litiji na začetku dela

(n) LITJA — Pred časom smo poročali, da je Turistično društvo Litija odprlo Turistično informativno pisarno, ki ima svoj sedež v starem poštne postlopu.

Pisarna vodi evidenco prostih sob, napotuje goste na izletniške točke v okolici Litije — na Dole, Sopot, Polšnik, Vače in Primskovo, organizira kolektivne izlete, hkrati pa — v sporazumu z lovsko in ribiško družino — izdaja tudi dovoljenja za lov in ribolov.

Turistično društvo Litija ima v načrtu, da spomladaj v gradu Ponoviče uredi gostinski objekt z nekaj turističnimi sobami. Litijani se želijo namreč kar najbolje pripraviti na bližnjo dograditev nove Zasavske ceste in na povečanje turističnega prometa v Zasavju. Trgovino so na področju litijske občine

KULTURA V KOMUNI

Pri razvoju dejavnosti, pa naj bo to kulturno-prosvetna ali telesno-kulturna dejavnost, je v zadnjih letih v skladu z našimi socialističnimi načeli teh dejavnosti, vzemala čedalje pomembnejše mesto vloga družbeno-političnih in kulturnih faktorjev v komuni. Komuna postaja središče, v kateri se rešuje konkretno stanje kulturnih organizacij ter rešujejo vprašanja in problemi, od katerih zavisi nadaljnja usmerjenost kulturnega življenja in dela.

Krepitev vloge in funkcije komune pri razvijanju kulturnega življenja mora biti

V decembru javna razprava

V decembru menijo v hrastniški občini organizirati široko javno razpravo o urbanističnem programu. Urbanistični program Hrastnika in Dole sta v zaključni fazi. V obdelavi je še komunalno-tehnični del, ki ga opravlja Zavod za nizke gradnje v Ljubljani in ekonomski del. Slednjega bodo izdelali domači ekonomisti. Do zadnjega novembra bo urbanistični program dokončno izdelan, zatem pa naj bi pričeli z javno razpravo. Po njej naj bi pristojni organi potrdili urbanistični program.

Vzporedno z urbanističnim programom pripravljajo analizo o zasedalnih conah, ki naj bi ble končane do zadnjega februarja. Izdelani bodo tudi zazidalni in ureditveni načrti za predel Lok, Studencev in naselja nad Rušem, ki bodo opremljeni tudi z maketami, pristopilo pa se bo tudi k izdelavi zazidalnega in ureditvenega načrta za Dol.

pb

Seja Občinske skupščine Hrastnik

HRASTNIK — V soboto bo tu 5. seja obeh zborov Občinske skupščine Hrastnik. Na ločenih sejah bodo med drugim razpravljali o izpolnjevanju družbenega načrta v prvih devetih mesecih letos. Zraven tega bodo razpravljali še o odlokih o ustanovitvi občinskega gasilskega sklada; o varstvu in uporabi komunalnih naprav, higienskih pogojih in zunanem izgledu strnjjenih

predvsem usmerjena k povečanju števila aktivnih članov v kulturno-prosvetnih in telesnovzgojnih organizacijah, povečanju sodelujočih pri vodenju kulturnih dejavnosti, krepitvi njihove ustvarjalne iniciative in večanju možnosti osvajanja kulturnih vrednot za kar najširši krog prebivalstva. Vzporedno s stremeljnimi za čimširšo demokratizacijo kulturnega življenja mora kulturna politika v komuni zagotoviti tak razvoj kulturnega življenja, ki bo ustrezal vsem potrebam družbenopolitičnega in ekonomskega razvoja komune. Jasno je, da problemov kulturnega življenja in njegovega razvoja ne morejo reševati samo kulturne organizacije. Kulturni razvoj v takšni meri, kot ga predpisuje socialistična družba lahko pričakujemo samo takrat, kadar bomo zagotovili aktivnost vseh sil v komuni. Da pa bi se vse te sile v skladu s svojimi možnostmi organizirale pri kulturnem razvoju, je nujna takšna orientacija kulturnega dela, ki bo zadovoljevala potrebe celotnega razvoja v komuni.

Danes, ko vzporedno z velikimi napori za nadaljnji dvig ekonomske moči v naši

Nedvomno je to najlažje doseči v komuni, kjer se naj

bolj konkretno deluje potrebe in pogoji, katerih se razvija kulturno-prosvetno. Če se bodo kulturne organizacije vestno lotile, da si poizkušale zastaviti predvsem tiste naloge, ki ustvarjajo in interesov občine in interesov države, bodo za svoje delo našo močno oporo v vseh političnih organizacijah in organih, ki se ukvarjajo s kulturnim življenjem.

Dosedanja dela je namreč pokazala, da zaradi pretirne ožke usmerjenosti v naših društvih, ki smo nudili samo v okviru delovnih ljudi, ker je pač interes po razvijanju zelo različen z onim, na obliko dejavnosti, v katere bo potrebno zagotoviti vloga in v organizacijah pri perspektivnih programih upoštevati interese večjega števila naših ljudi. Veliko agrarnih vlog bi pri tem lahko imeli sindikalni in podružnični organizacijah, ki so po svoji funkciji bolj povezane za to delo.

Napačno bi bilo če bi pri vsem tem pozabili tudi na kulturno delovanje na vasi, ki prav tako predstavljajo po-

vali na volitve krajevnih skupnosti, krajevnih skupnosti in drugih svetov in drugih odborov občanov.

5. novembra letna konferenca v Litiji

5. novembra letna konferenca v Litiji

Legatov in gospodarstvenikov v novi poslovalnici v Litiji

Obvestilo bralcem

Napotki za delo

Poročali smo že, da je prejšnji četrtak pripravil občinski odbor SZDL Zagorje ob Savi posvetovanje o šolsstvu, ki se ga je udeležil zbraven članov šolskih odborov in predstavnikov šol tudi Ivo Majdič, predsednik komisije za komunalni sistem pri OO SZDL Ljubljana.

Za posvetovanje so pripravili dvoje poročil. Iz njih je bilo razvidno, da je bilo dosedanje delo šolskih odborov na osemletkah v Zagorju, Toplicah in na Izlakah precej stihajsko; v same odbore pa je bilo vključeno premalo delavcev, mladine in žensk. Nič boljše ni bilo tudi delo okoliških šolskih odborov, ki so največkrat razpravljali o materialnih vprašanjih, malo pa o idejnosti pouka. Delo šolskih odborov na podružničnih šolah pa doslej še ni zaživelo, za kar je iskati vzrok delno tudi v dejstvu, da se družbeno samoupravljanje na vaseh še ni uveljavilo v večji meri.

Drago Sotlar

S poti po severni Franciji

Zbližanje dveh mest Trbovlje — Sallaumines. Odslej stalni stiki med obema mestoma na gospodarskem in kulturnem področju. Na proslavi 40-letnice naselja na severu Francije sodeloval razen predstavnikov Občinske skupščine, obč. sveta Svoboda tudi narodnozabavni ansambel »Veseli rudarji« iz Trbovelj. Občina Sallaumines se bo udeležila prihodnje leto proslave občinskega praznika Trbovelj 1. junija ob 40-letnici propada Orjune. Vsako leto se bodo izmenjevale kulturne in ostale skupine.

Zabavni ansambel »Veseli rudarji« iz Trbovelj se je pripravljal za proslavo ob zaključku del na avtocesti v Beogradu. Naenkrat pa je prišlo sporočilo, da bo treba vseno potovati v Severno Francijo, kjer bo proslava 40-letnice naselbine oziroma prihoda slovenskih rojakov v ta kraj. Kako važna je bila ta proslava priča dejstvo, da je pokroviteljstvo nad njo prevzel ambasador Jugoslavije v Franciji Mita Miljković. Malo časa je bilo za pripravo, pa še tu se je zataknilo. Treba je bilo najti drug ansambel, ki bi odšel v Beograd. Tovariši iz Zagorja so z razumevanjem priskočili na pomoč in odšli namesto Trboveljčanov v Beograd. Odpotovati bi morali v petek, 18. 10. V četrtke, 17. 10. pa še ni bilo potrebnih viz. Iste smo dobili šele zadnji dan ob 7. zvečer. Pot v Francijo nam je bila tako odprta.

Z brzim vlakom se je iz Trbovelj odpeljala skupina »Veselih rudarjev« in predstavniki občinske skupščine Trbovlje na pot. Prevozili smo jugoslovansko in italijansko mejo. Vozili smo se ponoči, tako da smo Trste, Benetke in Milano ter ostale kraje videli le v morju luči. Proti jutru smo se vozili skozi Svico in kmalu smo bili v Franciji. V Parizu smo prispeli ob pol desetih dopoldne. Prestopiti smo morali iz glavnega kolodvora na drugega. Popoldan ob 4. uri smo prispeli v Lens in kmalu združenja Jugoslovancev v Sallauminesu. Treba se je

PREJEM V OBČINI SALLAUMINES

Občina Sallaumines je v nedeljo 20. oktobra priredila sprejem v počastitev 40-letnice naselbine slovenskih rojakov v Franciji in proslave 20-letnice ustanovitve SFRJ ter pobratimstva občine Trbovlje in Sallaumines. Sprejema so se udeležili domači predstavniki, generalni ambasador SFRJ Mita Miljković, konzul Stanko Jankovič, tajnik občine Trbovlje Lojze Trpin, predstavniki občinskega sveta Svoboda ter domači predstavniki združenja Jugoslovancev v Severni Franciji, med njimi Jože Martinčič.

Zupan občine Sallaumines je v svojem govoru naglasil velik delež slovenskih rudarjev, ki so se naselili v Sallauminesu pred 40 leti. Tja jih je takrat prišlo okrog 45.100. Po vojni se jih je vrnilo v Jugoslavijo 15.000, ostali pa še večinoma danes žive v teh krajih. Mnogo pa jih je pomrlo večinoma zaradi silikoze. Sallauminski zupan Jules Tehl je izrazil posebno zadovoljstvo, da je lahko pozdravil zastopnike Občinske skupščine Trbovlje, ki bosta odšli v prijeteljski mesti. Tajnik Občinske skupščine Trbovlje Lojze Trpin je ob tej priložnosti spominsko darila in povabil župana Salla-

umines, da obišče Trbovlje. Tako izgleda, da se bo svečano pobratimstvo potrdilo v Trbovljah ob praznovanju občinskega praznika 1. junija, ki bo ob enem proslava 40-letnice zloba Orjune. Vsi gostje pa so bili nato povabljeni na svečano kosilo, ki ga je priredila jugoslovanska ambasada.

PROSLAVA OB VESELIH ZVOKIH RUDARJEV IZ TRBOVELJ

V novo zgrajeni dvorani v Sallauminesu je bila popoldan v polni dvorani proslava 40-letnice naselbine in 20-letnice ustanovitve SFRJ. Navzoči so bili veleposlanik Mita Miljković, konzul Stanko Jankovič, zupan mesta in ostali gostje. Slovenski rojak iz Novega mesta Jože Martinčič je v svojem govoru poudaril vlogo slovenskih rudarjev v Franciji ter navedel, da so našli v Franciji svoj drugi dom in pomoč francoskih oblasti. »Le s tesnim sodelovanjem z vsemi smo uspeli, da nas danes cenijo in spoštujejo, ter imamo vse pravice, ki pripadajo delovnemu človeku.« Jugoslovanski veleposlanik Mita Miljković je v svojem govoru naglasil predvsem prizadevanje Jugoslavije za mir in pri tem podčrtal vlogo, ki jo odigrava združenje Jugoslovancev v Severni Franciji. Ob tej priložnosti so bili odlikovani za svoje požrtvovalno 40-letno delo z redom Jugoslovanske zastave in z zl. zvezdo častni predsednik Združenja Jugoslovancev v Franciji Jurij Artič in Jože

Martinčič, socialni in sindikalni delavec. Z redom jugoslovanske zastave s srebrno zvezdo pa Ivan Tomc, predsednik združenja, Franjo Kastelic, podpredsednik združenja, Ivan Demšar, tajnik združenja, Justin Čebulič, blagajnik združenja in Blaž Skočir.

Predsednik DPD Svobode II je ob tej priložnosti izročil združenju album mesta Trbovlje, častnemu predsedniku Juriju Artiču in veleposlaniku Miti Miljkoviću pa miniaturni rudarski voziček. Za tem pa je nastopil zabavni ansambel »Veseli rudarji« s pestrim programom. V eno in pol urnem programu so nastopali godbeniki in pevci Manja Dragar, Jože Grebenc in Oskar Camer.

Valeki in polke so bili uvod v veselo razpoloženje, ki se je končalo pozno v noč. Rudarske uniforme in narodne noše, ki so jih imeli pevci, so zelo pozitivno označje v dvorani. Aplavzi so bili priznanje naši skupini. Zadovoljstvo naših rojakov, ki jim je sijalo iz oči, pa je bilo zagotovo, da jim je bil obisk iz domovine, katero so zapustili pred 40 leti dobrodošel.

VRNITEV

Imeli smo v načrtu še več nastopov in to v drugih krajih Francije, ker pa je bila napovedana velika stavka nemu človeku.« Jugoslovanski veleposlanik Mita Miljković je v svojem govoru naglasil predvsem prizadevanje Jugoslavije za mir in pri tem podčrtal vlogo, ki jo odigrava združenje Jugoslovancev v Severni Franciji. Ob tej priložnosti so bili odlikovani za svoje požrtvovalno 40-letno delo z redom Jugoslovanske zastave in z zl. zvezdo častni predsednik Združenja Jugoslovancev v Franciji Jurij Artič in Jože

Zakaj izgred v Ljubljani?

Prejšnji ponedeljek in torek so ljubljanski športni dopisniki zagrali vik in krik nad izgredom navijačev iz Trbovelj, ki so vdrli na igrišče na tekmi med roketnima ekipama trboveljskega Rudarja in ljubljanske Olimpije. Tekma je bila prekinjena v 43. minuti. Pisanje teh dopisnikov je predvsem v »Ljubljanskem dnevniku« (Trboveljčan prišli delat nered), »Delu«, »Narodnem športu« in »Politiki« precej tendenciozno. Enoglasno obsojajo trboveljsko publiko, da je zaradi očitnega poraza svojih ljubljencev vdrila na igrišče. Toda pustimo to ob strani. Pregovor pravi — »Vsak ima svoje veselje!«

OB ROBU

Obrnili smo se na nekatere očitvice, ki so bili v Ljubljani, da bi nam osvetlili tudi drugo stran medalje, ki pa so jo dopisniki kot M. Zaplatil (fotoreporter »Ljubljanskega dnevnika«) očitno pozabili omeniti. Tekmo je vodil sodnik Moder, ki je bil še pred letom dni v tehničnem vodstvu roketmetašev Olimpije. To nalsogo je opravil namesto Milčiča, ki ga je določila tekmovalna komisija Rokometne zveze Slovenije Ker pa bi sodnik Milčič moral soditi v nedeljo neko drugo roketmetno tekmo v Zagrebu, je bilo sklenjeno, da bo to tekmo vodil Moder, kol drugo pisani sodnik, oziroma namestnik.

Kako je sodil Moder? Rezultat je prekinjena tekma. Ko sem se pogovarjal z ne katerimi igralci Rudarja in drugimi so povedali, da s sodnikove odločitve pripomogle tudi k takšnemu rezultatu. — Nismo igrali slabe (to pa očita Rudarjevimi igralcem M. S. v Deju 22. oktobra). Sploh nismo mogli zaigrati tako kot znamo, se povedali igralci. Sodnik Moder je prekinjal sleherni na pad, ki je ogrožal mrežo igralcev Olimpije, ni dopuščal prednosti, 7-metrovko je spreminjal v blažje kazni in spreminjal v blažje kazni in podobno, kar je očitno razburilo gledalce iz Trbovelj, posebej kot so bile te odločitve — kot kaže — namene. Razen tega je Olimpija kršila materialna pravila roketmetne igre. Igralec Stanič vukovič je igral v prvem polčasu, v zapisnik tekme pa je bil vpisan šele v drugem polčasu. Rediteljske službe sploh ni bilo, igrišče pa na enem delu ni bilo zavarovano.

Tekmovalna komisija Rokometne zveze Slovenije je odločila, da se prekinjena tekma med Rudarjem iz Trbovelj in Olimpijo iz Ljubljane nadaljuje brez gledalcev. Ba je komisija ocenila, da je sodnik Moder vodil tekmo dobro (morda celo odlično?), kaznovala pa je RK Olimpijo, tako da nosi stroške prekinjene tekme.

Stane SUSTAR

P. BURKELIČ

Od ZAGORJA do KOPENHAGNA

Pisano uniformirani vratar tovarne Pellizzari, je bil po vsem videzu že obveščen o najinem obisku, kajti z globokim priklonom naju je vljudno pozdravil in odpeljal v čakalnico, kamor so takoj nato prišli prijatelji. Za trenutek se je oglašil tudi direktor. Z ogledom tovarne smo se zamudili več kakor uro. Spremljali so naju pogledi vseh vrst uslužbencev in delavcev, toda kljub temu po pristržnem slovesu sva najinemu fičku zamenjala olje ni nihče prenehal z delom. V motorju in že naju je vozil po plodoviti Padski nižini proti Milanu. Vzdolž avtomobilske ceste je bilo posejano največ koruze. Vmes so bili veliki vinogradi in nič se nisem začudil, da v Italiji pridelajo preko šestinsedemdeset milijonov hektolitrov visokokvalitetnega vina.

Vreme je bilo sončno in vožnja prijetna. Okoli druge ure popoldne sva se približala Milanu. V predmestju je bil promet še nekako vzdržen, toda vsako minuto je število prometnih sredstev naraščalo in v mestu sva se znašla v veliki reki avtomobilov. Taka vožnja zahteva prisebnost, posebno zato, ker je povprečna hitrost premikajoče se reke avtomobilov štirideset kilometrov na uro. Zgodilo se je tudi, da nama je tik pred nosom zasvetila rumena luč na semaforjih, ki višijo ponekod kakor zrelo grozdje nad križišči. Takrat sva morala sunkovito ustaviti, in sva nekajkrat tudi dobila del prtljage za vrat. Dolgo nisva vzdržala v tej tekmi, zato sva zavila v manj prometno cesto. Ko sva končno uspela najti parkirno mesto, kajti v bližini mesta so ta ponavadi vsa zasedena, sva se napotila na ogled po Milanu. Sukala sva se okoli izložb, primerjala cene z našimi, iz bontona pa sva si ogledala tudi slovito gotško katedralo, kjer je bilo mnogo tujcev in na stotine golobov.

Umetnost po svoje je, kako se iznebijo vsiljivih fotografov, ki preže pred katedralo na žrtve. Še posebej vseh so jim inozemci.

V tem modernem in dinamičnem mestu bi si bilo mogoče ogledati še marsikaj, toda čas, ki naju je nenehno preganjal iz kraja v kraj, nama je tudi v Milanu onemogočil ogled svetovnoznane milanske Scale, nekaj pomembnejših umetnostnih galerij in na desetine supermodernih zgradb, ki so v močnem nasprotju s starejšimi gotskimi ali renesančnimi zgradbami.

Zanimivo je, da so bili v Milanu zaradi nenehnega naraščanja prometa prisiljeni začeti z gradnjo nove pod-

zemske železnice. Dela, ki jih financira država, potekajo hitro. Milanski «metro» bo zgrajen na podlagi vseh načel sodobne arhitekture. Težave so le, ker opravljajo dela pod že zgrajenim delom mesta in grozi nevarnost, da se porušijo stare zgradbe.

Potem, ko sva v nekem na pol praznem bifeju spila vsak po eno črno kavo in na pošti oddala razglednice, sva okrog četrte ure zapustila središče Milana z željo, da še isti dan prideva kar se da najdlje v Švico. Tudi tokrat so bila križišča razgibana; na stotine avtomobilov si je utiralo pot v vse smeri. Rado je imel zato za volanom polne roke dela. Ker nisva poznala cest, sva se na križišču dvakrat postavila na desno stran cestišča in obakrat sva morala v tekoči reki avtomobilov peljati mimo table, ki je kazala, da je treba za Zürich zaviti na levo. Končno sva se znašla v predmestju.

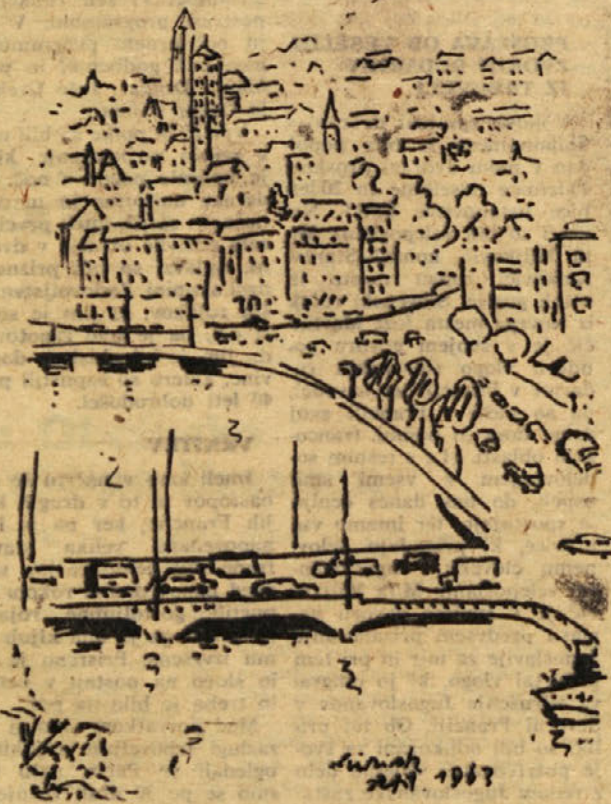
Vozila sva mimo zakajenih tovarniških objektov, kjer sva opazila majhne hišice, pred katerimi so sedele skupine «navadnih» ljudi. Toda cesta je bila še vedno zelo široka in lepa. Na nekem križišču pa je bila med kopico prometnih znakov tudi tabla z napisom «Calantare». To je povzročilo, da je začel Rado prav po italijansko prekli-

njati, ker ni vedel, kaj naj bi to pomenilo.

Kljub vsemu sva prej kot v dveh urah privozila v bližino mesta Como. Začelo je deževati. Po VII Milano sva se peljala do trga Victoria in že sva bila sredi mesta. Deževalo je vedno bolj in na ulicah je bilo malo ljudi. Tudi vzdušje ni bilo takšno, kakršno vlada sicer ob tem tipičnem lombardskem jezeru. Na trgu Amendola nisva vedela točno, ali naj nadaljujemo vožnjo proti St. Moritzu ali proti Liganu. Končno sva se odločila za Lugano in zavila na levo ter ob obali jezera nadaljevala vožnjo.

Na armaturni tabli je že nekaj časa gorela rdeča lučka, zato sva se ustavila pri prvi bencinski črpalki, kjer nama je prijazen možakar postregel z gorivom. Znal je reči «dober dan» in «hvala lepa». Povedal je, da je že bil v Ljubljani in da mu je plaža v Portorožu bolj všeč kot pa kovanje v Lago di Como. Dal nama je tudi zemljevid mesta in okolice. Predno sva nadaljevala pot, sva dobila še obisk. Neki Hrvat, ki sicer živi v Milanu in baje študira v Londonu, se nama je pridružil s fičkom, da bi mu pokazala pot do švicarske meje. Trdil je, da se enostavno ne znajde, ker je prej vedno potoval te z vlaki.

(Se nadaljuje)

Franc Kopitar-Silvo: Zürich, september 1963
(iz popotne skicirke)

PREHODI ZA PESCE

Tovariš urednik!

Glede na vedno večji promet v Trbovljah, zlasti v centru mesta, se mi zdi čudno, da na naših cestah ni označenih prehodov za pešce. V sodelovanju z občinsko komisijo za varnost prometa so lani člani AMD Trbovlje označili na odseku od Dimnika do Trga revolucije prehode čez cesto. Priznati velja, da nekateri pešci niso šli po označenih prehodih, toda ti so bili v manjšini.

Vse večji promet prav na omenjenem odseku glavne trboveljske ceste pa grozi, da bo nekega dne prišlo do težje prometne nesreče. Veliko je otrok in tudi starejših, ki prečkajo cesto, ne da bi pogledali, če je cesta prosta. Velikokrat le prisebnost voznika reši kakega otroka ali pa neprevidega pešca, da ne konča pod kolesi motornega vozila. Zato upam, da bodo tako eni kot drugi razmislili o tem ali je umestno obnoviti in naznačiti prehode za pešce na odseku od Dimnika do STT, kjer je v glavnem največji in najvarnejši promet.

R. K.
Trbovlje

KAKO JE Z RAZKLADALNO IN NAKLADALNO RAMPO V TRBOVLJAH?

Tovariš urednik!

Kolikor se spominjam ste lani in menda tudi že leto pisali o nujnosti, da se pri trboveljskem kolodvozu oziroma na prostoru nekdanje rudniške rampe zgradi nova, večja in sodobnejša razkladalno-nakladalna rampa. Kolikor se dobro spominjam, ste tudi pisali, da mora biti rampa dograjena do določenege časa, menda do srede tega leta. Prav tako ste pisali o težavah nekaterih trboveljskih delovnih organizacij, ki jih imajo zaradi premajhne cementariske nakladalne rampe ter da nakladanje in razkladanje tovorov na cementariski rampi močno obremenjuje in zadržuje delo in natozvarjanje same Cementarne.

Zaradi vsega tega me zelo zanima, kako je z deli na rampi in do kdaj naj bi bila gotova. Skoraj vsak dan potujem in velikokrat sem odšel do vrat vagonov na nakladalno-razkladalni rampi in opazoval skupinico delavcev, ki delajo na gradnji rampe. Toda kolikor sem lahko videl, rampo že uporabljajo nekatere delovne organizacije, če-

prav je zgrajena šele na pol. Zato vas prosim, če bi mi odgovorili: kdo financira gradnjo rampe, ali bo dograjena do konca letošnjega leta in kakšnega pomena bo za trboveljsko gospodarstvo oziroma delovne kolektive.

Za odgovore že vnaprej najlepša hvala!

Ivan Z.,
Trbovlje

Opomba uredništva: Na predzadnji seji Občinske skupščine Trbovlje (ki je bila 9. oktobra) je bilo članom skupščine pojasnjeno, da je bil sklican sestanek s predstavniki delovnih organizacij glede dograditve nakladalne in razkladalne rampe in da so predstavniki delov. organizacij izrazili pripravljenost, da prispevajo manjkajoča sredstva za dokončanje del.

NOVA AVTOBUSNA POSTAJALIŠČA V ZAGORJU

Tovariš urednik!

Morda ste se v začetnem času mudili kaj v Zagorju in videli v središču mesta na novo določena postajališča za avtobuse.

Vsi Zagorjani pozdravljamo zamisel, da se je končno tudi v našem mestu začelo odločno reševati vprašanje določitve avtobusnih postajališč, vendar se nam zdi, da zadnji predlog ni bil dobro proučen, niti ni bil dan v široko javno razpravo. Osebnostno me celo zdi, da so določena mesta za nova avtobusna postajališča zelo ponesrečeno. Konkretno: v soboto obrog 13.15 ure sem stal pred Delavskim domom in opazoval promet. Na avtobusnih postajališčih pred domom so bili kar trije avtobusi in je bil tako promet močno oviran, zlasti še, ker so potniki prestopali in so vozil vozili previdno, da ne bi prišlo do nesreče. Nič boljše ni tudi na avtobusni postaji na Cesti zmage.

Če smo v Zagorju čakali precej časa, da bi se urenila avtobusna postajališča, bi lahko verjetno tudi še mesec ali dva, da bi res kaj najskrbneje — npoštevajoč vsa stališča in stanja — določili lokacije za nove avtobusne postaje.

C. P., Zagorje

NOGOMET

Slovenska conska liga Rudar še vedno v vodstvu

Ceprav je bil Rudar v nedeljo prost, je še vedno na čelu lestvice slovenske nogometne lige. Z neodločenim rezultatom v srečanju Maribor B : Klavdivar je zaradi boljše razlike v golih s 14 točkami na prvem mestu Rudar.

V nedeljo ne bo tekem slovenske nogometne lige. Te tekme bodo na sporedu v nedeljo, 10. novembra.

Ljubljanska podzveza Litija : Proletarec 2:2 (1:1)

(8) LITJA — V IX. kolu ljubljanske nogometne podzveze sta se minulo nedeljo razšli enajstori domače Litije in zagorskega Proletarca z delitvijo točk.

Tekma je bila vseskozi t. r. bena, toda v mejah dovoljenega. V začetku srečanja so prevzeli pobudo domačini, ki pa niso resneje ogrozili vrata gostov. S smotno in kombinacijsko igro so se pa gostje kaj kmalu otresli rahle premoči domačinov, tako da je postala tekma enakovredna. Obojestranski napadi dolgo niso prinesli nobeni strani željenega uspeha. Nenadoma so pa domačini prišli v vodstvo po avtogolu branilca Gruiča (Proletarec). Ta nenadni uspeh je dal še večji polet domačinom, ki pa

niso zaradi dobre obrambe gostov mogli doseči še višjega rezultata. S tem rezultatom — z golom prednosti — za Litijo se je končal prvi del srečanja.

Že v prvih minutah drugega dela igre so gostje pokazali boljšo in hitrejšo igro, tako da je zadetek visel v zraku. Nešteti napadi gostov so se končali večinoma v kotu ali pa v kazenskem prostoru domačinov. Toda nenehno obleganje vrat in napadi gostov so bili končno v 57. minuti kronani z uspehom. Z močnim strelom je Laznik vendarle premagal vratarja domačinov. Po izenačenju so tako domačini kot gostje zastavili vse sile za povišanje rezultata. To je pa prvo uspelo domačinom. V 67. minuti igre so domačini izvajali kot. Polvisoko žogo je zgrešil branilec Proletarca, v gneči se je do žoge dokopal Nejevlja in dosegel drugi zadetek za Litijo. Ponovno se je pokazala slika iz prvega dela igre — čeprav so bili domačini v obrambi in so v glavnem branili, so ne pričakovano prišli v vodstvo.

V 68. minuti igre je moral zaradi poškodbe zapustiti igrišče Mljač, tako da je Proletarec igral le z 9 igralci v polju. Po drugem zadetku so igralci Proletarca še bolj napadali in vse bolj ogrozili vrata domačinov. Tako je v 70. minuti zaradi napake domače obrambe postavil končni rezultat sreča-

nja Kordež in tako zagotovil eno točko Proletarcu.

Srečanju je prisostvovalo okoli 350 gledalcev. Srečanje je odlično vodil sodnik Gobec iz Medvod.

V nedeljo bo igral Proletarec doma proti Kamniku.

Svoboda (K) : Mengeš 2:2

(6) ZAGORJE — Zaradi zapore igrišča v Kisovcu so se v nedeljo pomerili nogometaši Svobode z Mengešem na igrišču Proletarca v Zagorju. Maloštevilni gledalci so zadovoljni zapustili igrišče, saj je tako ena kot druga enajstori prikazala dokaj lepo igro.

Kočevje : Bratstvo 1:2 (1:1)

(m) KOČEVJE — Gledalci v Kočevju so v nedeljo kljub porazu domačega moštva zapuščali igrišče zadovoljni, saj so videli zelo lepo in borbeno igro enajstori Kočevja in hrastniškega Bratstva. V zelo lepi igri je Bratstvo zaslužno osvojilo obe točki.

Začetek srečanja je pokazal, da se bodo domačini z vsemi silami upirali boljšim gostom in da jim ne mislijo kar tako prepuštili obe točki. Dokaj nervozen začetek srečanja z obeh strani je prinesel korist domačinom, ki so prvi dosegli zadetek. Po tem zadetku so domačini še nekaj časa nevarneje ogrozili vrata Bratstva, kaj kmalu so se pa morali odločiti za obrambo, ker so gostje z nevarnimi prodori vse bolj ogrozili njihova vrata. Tako je kmalu dosegel izenačenje Laneger, ki je z močnim strelom s kakih 25 metrov

prisilil domačega vratarja, da je prvič pobral žogo iz svoje mreže. Kljub temu, da je bilo Bratstvo v premoči, domačini niso položili orožja. Z borbenostjo in požrtvovalnostjo so skušali nadoknaditi tehnično in kondicijsko boljšo igro gostov. To jim je uspelo le na trenutke, ker je Bratstvo vse bolj prevladovalo na igrišču.

Drugi del srečanja je v celoti pripadal Bratstvu. Stevilne akcije in napadi so prisilili domačine, da so se v glavnem branili in le tu in tam poskušali s protinapadi resneje ogroziti vrata gostov. Vse močnejši in nevarnejši napadi gostov so bili kronani z uspehom v trenutku, ko je iz gneče pred vratj Kočevja Trinker z lepim udarcem z glavo dosegel drugi zadetek in tako postavil končni rezultat srečanja.

Pri Bratstvu gre pohvaliti izredno požrtvovalnega in dobrega Krafogela, kakor tudi celotno obrambo.

V naslednjem, zadnjem kolu jesenskega dela tekmovanja, se bo Bratstvo srečalo doma z Belo Krajino.

Rudar : Ilirija 2:0 (0:0)

(g) HRASTNIK — Maloštevilni gledalci so v nedeljo na igrišču Rudarja v Hrastniku bili priča izredno dinamični in na trenutke celo grobi igri, ki so jo prikazali tako domačini kot tudi gostje. Omeniti velja, da je bil sodnik Lončina iz Ljubljane zelo slab, saj je vseskozi dopuščal vse preveč grobo in ne fair igro tako z ene kot druge strani.

V prvem delu igre sta zastavili obe enajstori vse

sile, da bi dosegli vsaj po en zadetek in si tako priborile določeno prednost za drugi del srečanja. Obrambi obeh moštev sta imeli polne roke dela. Napadalni petorki Rudarja in Ilirije sta nenehno oblegali kazenski prostor nasprotnikov. Žal so pa oni in drugi pripravili nekaj priložnosti za doseg gola. Tako so imeli napadalci gostov že v 5. minuti igre idealno priložnost za doseg gola, toda z odličnim posredovanjem je vratar Rudarja Pogačnik odbil žogo in tako rešil svoja vrata.

Po odmoru so domačini prevzeli pobudo in nevarno oblegali vrata gostov. Stevilne akcije so se končale v kazenskem prostoru gostov, ker ni bilo odločilnega strela na vrata gostov. Sele v 70. minuti je uspel za domačine po lepem prodoru Oberčkal, ki je močno streljal v desni zgornji kot. Po tem zadetku so domačini vse pogosteje prodrli v kazenski prostor gostov in vse nevarneje ogrozili vrata Ilirije. Le s skrajnim naporom je uspelo večkrat obrambi gostov reševanje nevarnih situacij. Toda že v 75. minuti je morala obramba gostov ponovno kloniti. Razigrani napadalec Obrčkal je dosegel še drugi zadetek in tudi končni rezultat srečanja. Do konca tekme so imeli pobudo domačini, gostje so pa le z nenadnimi protinapadi skušali znižati razliko.

Mladinci:

Litija : Proletarec 1:4 Svoboda (K) : Mengeš 4:0

Rudar : Ilirija 3:2 Kočevje : Bratstvo 2:4

Prijateljsko srečanje Proletarec : Rudar (T) 0:3 (0:2)

ZAGORJE — V prijateljski nogometni tekmi so Trboveljčani premagali nogometaše Proletarca s 3:0.

ROKOMET

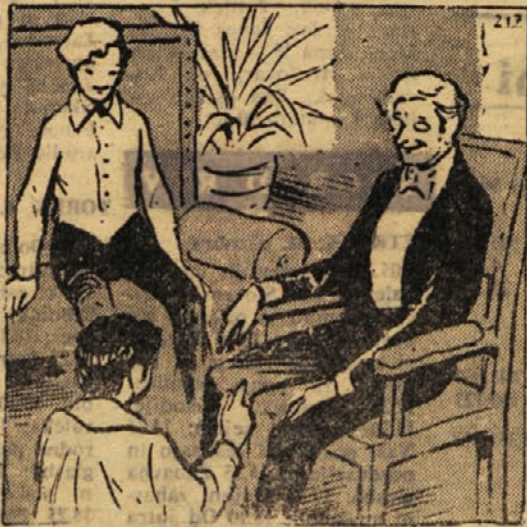
Republiška liga Rudar : Mladost 23:16 (12:7)

(s) TRBOVLJE — V minulem kolu republiške rokometne lige so se v nedeljo srečali v Trbovljah rokometiški domačega Rudarja in kranjske Mladosti. Približno 500 gledalcev je nad vse živahno vzpodbujalo domačine pri vsaki njihovi akciji. Čeprav so gostje zastavili vse sile in znanje niso bili niti trenutek kos, veliko boljšim domačinom, ki niso prikazali ravno najboljšo igro in vsega kar zmorejo. Večjega poraza je rešila goste le dobra obramba. Srečanje je zelo dobro vodil sodnik Mušič iz Maribora.

Rudar: Kern (Trpin), Bašič 4, Skrinjar 8, Jekuš 2, Pavlič 1, Dornik 5, Brdnik 3; Mladost: Sumi, Krampelj 4, Petrič 3, Colnar 1, Antole 1, Bašak 1, Zun 6.

Celulozar (V. Krško) : : Slovenj Gradec 26:31 (9:15)

čmi bratje

217. Drugi dan, ko se je vrnil doktor domov, je vsakemu dečku povedal, h kateremu mojstru bo šel v uk. Potem je poklical k sebi še Giorgia: »Govoril sem o tebi s svojim prijateljem, ki je profesor in potrdil mi je, da bo zelo težko napraviti iz tebe učitelja. Bi še vedno rad to postal?« Giorgia je prikimal, oglasil pa se je še Lorenzo: »Oče, Giorgia mi je kot brat. Pomagal mu bom. Naučil ga bom vsega, kar že znam, pa bo šlo hitreje.« — »Ze vidim, da bo obveljala vajina. No, zaradi mene gre lahko že jutri v šolo. Torej je dogovorjeno?« — »Seveda, in hvala, toda.« Giorgia in Lorenzo sta se spogledala, »jutri še ne morem v šolo,« je ječlal Giorgia. »Zakaj ne?« — »Hm, to je skrivnost, toda pred vami nimam skrivnosti.« In Giorgia je tretjič pripovedoval Alfredovo povest. »Seveda je tvoja dolžnost, da pomagaš ubogi Bianci,« je prikimal doktor.

218. Drugi dan sta odšla Giorgio in Lorenzo po Bianco. Doktor Casella je namreč dovolil, da jo pripeljeta in da ostane pri njih, če bo hotela. Toda to ni šlo tako gladko. Ko je zvedela deklica za smrt svojega brata, je bila hudo žalostna, kajti imela ga je zelo rada. Kmet, pri katerem je Bianca živela, pa je ni rad pustil proč, ker se je tako dobro razumela z njegovimi otroki. Bila jim je kot starejša sestra. Tudi vrt okoli hiše je lepo urejala. Deklica pa se je bala tujih ljudi. Toda ko je zvedela, da je bila Alfredova poslednja želja, naj bi od zdaj skrbel zanjo Giorgia, je privolila, da gre z dečkoma v Lugano. — Vožnja s pošno kočijo je bila nadvse prijetna in dečkoma je uspelo, da sta s svojim veseljem pripovedovanjem celo na Bianco žalostno lice priklicala nasmešek. Lorenzo je še rekel, da je dobil razen brata tudi sestro.

VAŠ OBVEŠČEVALEC

RAZPISI

Delavska univerza Trbovlje razpisuje vpis za dvoletno administrativno šolo (večerni tečaj za odrasle). Pogoji za vpis: dovršena osemletka, da je kandidat zaposlen, starost najmanj 18 let. Prijave sprejema uprava Delavske univerze vsak dan od 8. do 12. ure, ob torkih pa od 15. do 17. ure popoldne v prostorih Delavske univerze Trbovlje, do 2. novembra 1963.

ZAHVALE

Za dobro uspešo operacijo se najtopleje zahvaljujem primariju dr. Krasniku, dr. Kersteinu in dr. Murglnu. Še posebej se zahvaljujem sestri Marici za njeno skrb, kakor sploh vsemu bolniškemu osebju, za nego med boleznijo. Vsem še enkrat prisrčna zahvala!

Franc Bizjak, Trbovlje,
Pod ostrim vrhom 27

CESTITKA

Na agronomski fakulteti v Ljubljani je diplomirala inž. Zanka-Jana Kovač iz Izlake. Iskreno čestita prijateljica Marija!

Mali oglasi

Dobro ohranjeno kuhinjsko opravo poceni prodam. — Vprašati: Trbovlje, Keršičeva 9.

FILM

Kino Delavski dom v Trbovljah: 31. oktobra slovenski film »Nekega lepega dne«; 1. do 4. novembra angleški barvni VV film »Pekleni klub«; 5. do 7. novembra egipčovski film »Za vedno skupaj«.

Kino Svoboda Trbovlje II: 1. do 4. novembra ob 17. in 19. uri nemški film »To naj je življenje?«; 5. in 6. nov. ob 17. in 19. uri nemški glasbeni film »Kralj čardaša«.

Kino Svoboda — Zasavje v Trbovljah: 2. in 3. novembra franc.-nemški barvni film »Til Eulenspiegel«; 9. in 10. novembra jug.-nemški barvni film »Dalmatinska svatba«. V soboto ob 17. in 19.15, v nedeljo ob 15., 17. in 19.15.

Kino Svoboda II v Hrastniku: 31. oktobra italijanski film »Pojdite domov«; 1. in 2. novembra slovenski film »Samorastniki«; 3. in 4. novembra nemški glasbeni barvni film »Zadnji akordi«; 6. in 7. novembra švedski film »Dekleta čakajo«.

Kino Delavski dom v Zagorju: 31. oktobra italijanski cin. film »Moralisti«; 2. do 4. novembra nemški film »Rdeči krog«; 6. in 7. novembra italijansko-španski film »Scano Boa«.

Kino Litija: 1. do 3. novembra ameriški barvni vestern film »Ni imena na naboj«; 5. in 6. nov. jugoslovanski

film »Čudno deklo«. **Kino Smartno:** 2. in 3. nov. madžarski barvni film »Lela in Gabor«; 6. nov. jug. film »Nebeški odred«

GIBANJE PREBIVALSTVA

HRASTNIK

Rojstev in smrti ni bilo!
Poroke: Janez Zupanc, del., Krnice 29 in Matilda Grlica, del., Krnice 29.

ZAGORJE

Rojstva: Pavla Troha iz Kisovca 84 — deklico; Antonija Sajovic iz Zabreznika 6 — deklico.

Poroke: Franc Kovač, študent, Kisovec 77 in Alojzija Zupančič, gradbeni tehnik iz Zagorja; Ivan Zaletel, ključ., Ravenska vas 4 in Stefanija Steble, del. Trbovlje, Nasipi 11; Ivan Košir, tesar, Praproče 25 in Martina Remih, usl., Ravenska vas 26.

Smrti: Ivan Skok, rud. upok. iz Zagorja, Kolodvorska 22 — star 62 let.

BREZICE

Rojstva: Božena Pleterski, Zdole 57 — deklico; Kristina Mahne, Videm-Krško — deklico.

Poroke: Ivan Vučajnk, zidar iz Loč 14 in Ivanka Preskar, bolničarka iz Brezine 65; Jože Tomše, poljedelec in Ivanka Tomše, poljedelka, oba iz Globočice pri Catežu. **Smrt:** Marija Juričko, upok., Kunšperg 36 — stara 77 let.

TRBOVLJE

Rojstva: Ivanka Medvešek, Hrastnik 347 — dečka; Marija Medved, Prapreče 7 — deklico; Magda Perpar, Hrastnik 373 — deklico; Rozalija Lesar, C. Tončke Čeč 30 — deklico; Marija Pregl, Hrastnik 198 — dečka; Marija Krajnik, Kisovec 89 — dečka; Ljudmila Remškar, Brezje 2, Zagorje — deklico; Marjeta Rozman, Vrhovno 2 — deklico; Persa Ilič, Hrastnik 41 — dečka; Ivanka Zelič, Breg 5 — deklico; Rajmonda Pilj, Potoška vas 70 — dečka in deklico; Stefi Milevček, Hrastnik 74 — dečka; Zdenka Ambrož, Hrastnik 181 — deklico; Ana Glavan, Keršičeva 21 — dečka; Leopolda Jesih, Ravenska vas 39 — deklico; Ana Lamut, Brnica 28 — deklico; Marija Drnovšek, Nasipi 2 — deklico; Marija Knez, Briše 20 — dečka; Ivanka Kropčec, Hrastnik 120 — dečka; Marija Cirk, Trg Franca Fakina 29 — dečka; Marija Bolte, Golovec 26 — deklico; Leopolda Pavlič, Bevško 9 — dečka; Marija Zlak, Gabrsko 13 — dečka; Kristina Pokrajec, Hrastnik 74 — deklico; Ljudmila Kunšek, Hrastnik — barake — dečka.

Poroke: Roman Obrk, elektr., Raka 47 in Pavla Hočevar, otr. negovalka, Ljubljana; Ilija Srbič, str. inž., Lubija in Desanka Matkovič, abs., Ul. 1. junija 34; Jože Vrtičnik, rud., Hrastnik 315 in Antonija Babič, gosp. pom., Čeče 32; Martin Auflič, del., Ključevca 5 in Frančiška Razboršek, del., Trobni dol 8.

Smrti: Amalija Razperger, roj. Vozelj, gosp., 1. maja 7 — stara 65 let; Barbara Pustak, upok., Zobjek 5 — stara 89 let; Janez Novak, kmet, Zupa 18 — star 74 let; Zofija Hrušovar, roj. Kovač, upok., Pod ostrim vrhom 4 — stara 90 let.

19.05 Zabavna glasba; 20.00 Revijska glasba.

SOBOTA, 2. novembra

8.05 Melodije za konec tedna; 9.25 Iz albuma skladb za mladino; 9.45 Solistična zabavna glasba; 10.15 Nekaj domačih z malimi ansambli; 10.35 Bolgarski moški zbor »Gusla«; 12.25 Trio Bardorfer in kvartet Zvonček; 12.40 Lepe melodije; 13.30 Glasbeni sejem; 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo; 15.15 Zabavna glasba; 17.35 Pesmi in plesi jug. narodov; 18.05 Glasbene razglednice; 20.00 Naši pevci — tuje popevke.

NEDELJA, 3. novembra

8.00 Mladinska radijska igra; 8.38 Z mladimi pevci po svetu; 9.05 in 12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo; 10.00 Še pomnite, tovariši...; 11.50 Solistični instrumenti zabavne glasbe; 14.10 Nekaj melodij — nekaj ritmov; 15.15 Skladbē Dvořaka in Musorskega; 16.00 Humoreska tega tedna; 17.05 Majhni ansambli; 17.15 Radijska igra: Alkimonovo jabolko; 18.17 Glasba iz znamenitih oper; 20.00 Izberite svojo melodijo.

PONEDELJEK, 4. novembra

8.05 Domači in tuji virtuoz vam igrajo; 8.35 Poje akademski oktet; 8.55 Za mlane z orkestroma M. Goldede radovedneže; 9.25 Sesta in H. Kanner; 10.35 Naš podlistek: Kavalir s ceste; 12.25 Nekaj novjših posnetkov Tria Avgusta Stanke; 13.30 Glasbeni sejem; 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo; 15.15 Zabavna glasba; 17.05 Iz opernega albuma; 18.10 Zvočni mozaik; 19.05 Glasbena razglednice; 20.00 Skupni program JRT — bene razglednice; 20.00 studio Beograd.

TOREK, 5. novembra

8.05 Domače viže za prijetno jutro; 8.30 Igrajo vam veliki zabavni orkestri; 9.25 Odlomki iz slovenskih oper; 10.15 Trikrat petnajst; 12.25 Petnajst minut z domačimi narodnimi ansambli; 13.30 Od uverture do valčka; 14.35 Slovenske narodne pesmi; 15.15 Zabavna glasba; 18.10 Instrumentalni solisti zabavne glasbe; 18.25 Plesni orkester RTV Ljubljana in njegovi solisti; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Skupni program JRT.

SREDA, 6. novembra

8.05 Jutranji divertimento; 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb; 9.25 Glasba ob delu; 10.15 Narodne pesmi iz Sovjetske zveze; 12.05 Zabavna glasba; 12.25 Kar po domače; 14.35 Znano in priljubljeno; 15.15 Zabavna glasba; Glasbene razglednice; 20.00 18.10 Partizanske pesmi po sovjetskih motivih; 19.00 Skladatelj Lucijan Marij Škerjanc.

SPORED RTV

CETRTEK, 31. oktobra

8.05 Iz znamenitih oper in baletov; 9.25 Slovenski pevci, ansambli in orkestri zabavne glasbe; 10.30 Pozdravi za mlade risarje in pet minut za novo pesmico; 12.25 Domače melodije; 13.30 Glasbeni sejem; 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo; 15.15 Zabavna glasba; 17.05 Majhni zabavni ansambli; 18.10 Od jutra do noči na Floridi; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi.

PETEK, 1. novembra

8.00 Mladinska radijska igra; 8.35 Pojo vam mladinski zbori; 9.05 »Grob v žitu...«; 10.30 »So še rožice v hartelnu zavovale«; 12.05 Slovo na opernem odru; 13.30 Odlomki iz simfoničnih in komornih del; 14.30 Zalne svečanosti v Sloveniji; 14.50 Komorni intermezo; 15.15 Zvočna paleta; 17.05 Lepe melodije; 18.15 Stiri pesmi Franza Lizsta;

Zaključni računi • Zaključni računi

BRIVNICE TRBOVLJE

na dan 31. decembra 1962

AKTIVA

I. Osnovna sredstva	
Sedanja vrednost osnovnih sredstev	2.212.969
Sedanja vrednost sredstev skupne porabe	—
II. Druge oblike sredstev	
Banka in blagajna	2.072.269
Kupci in druge terjatve	—
Zaloga	1.064.436
Druge aktiva	2.138
Skupaj	5.351.812

PASIVA

I. Viri stalnih sredstev		v 000
Poslovni sklad	:	3.504.082
Sklad skupne porabe	:	4.349
Rezervni sklad in drugi skladi	:	26.219
II. Druge oblike virov sredstev		
Kredit pri banki	:	—
Dobavitelji in druge obveznosti	:	1.648.039
Druge pasiva	:	169.123
Skupaj		5.351.812

Vodja računovodstva:
Erna Grčar i. r.

Predsednik UO:
Rozi Zavbi i. r.

Direktor:
Milan Bumeta i. r.

KOMUNALNO CRKOSLIKARSKO PODJETJE TRBOVLJE

na dan 31. decembra 1962

AKTIVA

I. Osnovna sredstva	
1. Sedanja vrednost osn. sredstev	926.419
2. Sedanja vrednost sredstev skupne porabe	—
II. Druge oblike sredstev	
3. Banka in blagajna	22.236.249
4. Kupci in druge terjatve	293.394
5. Zaloga	753.861
6. Druge aktiva	268.262
Skupaj	24.478.185

Računovodja:
Zora Stakne i. r.

Predsednik UO:
Janko Simonič i. r.

Direktor:
Jože Babič i. r.

PASIVA

I. Viri stalnih sredstev		
1. Poslovni sklad	:	2.935.815
2. Sklad skupne porabe	:	8.785
3. Rezervni sklad in drugi skladi	:	731.356
II. Druge oblike virov sredstev		
4. Kredit pri banki	:	—
5. Dobavitelji in druge obveznosti	:	17.447.957
6. Druge pasiva	:	3.354.272
Skupaj		24.478.185

Tom mrtev, Jeff mrtev, otrok mrtev... ali je potem še vredno živeti! S kakšnim ciljem in s kakšnim namenom. Te proklete zveri!

Avi sta se zdeli preteklost in prihodnost — povsem črni.

— Pretrgati si moram nit življenja čimprej! je vzklila Ava in zajokala na glas.

Rock Geri je svoje služabnike vedno učil, da morajo imeti eno roko na pištoli. In to je zdaj verno počel tudi mehanik. Rock Geri je bil zadovoljen, ker je verjel, da mu bo to v primeru potrebe zadostna pomoč, zlasti še, ker je slišal, da je mehanik dober strelec.

Rock Geri se je čutil popolnoma varnega. Obnašal pa se je kot veliki gentleman. Ljubeznivo je pozdravil Toma in mu velikodušno pokazal fotelj, ki je bil zraven vrat, na katerih se je že prej ustavil Tomov pogled.

— Oprostite, spoštovani gospod Rock Geri, ker vas že tako zgodaj vzmernjam in ker nimam časa za nepotrebne formalnosti, ga je prvi ogovoril Tom. Mudi se mi in upam, da boste to razumeli. Bolje je namreč, da ne izgubljava časa, niti vi, niti jaz...

36 Veliko pričakovanje

Tomove besede Rocka Gerija niso presenetile. Presenetili pa sta ga dve pištoli v Tomovih rokah. Tom se je igral s pištolama, hkrati pa govoril, kot da bi se pogovarjal o kaki smešni in nepomembni stvari. Rock Geri se je zdržnil, saj se mu je zdelo, da sta ti dve pištoli pobili že nekaj njegovih služabnikov.

Zdaj je dojel, da je storil veliko napako. Pravzaprav je sam v sobi. Opazil je, da je mehanik nekam izginil. S Tomom sta bila zdaj sama in Rocku Geriju ni preostalo nič drugega, kot da bulji v tega moža. Strah ga je povsem paraliziral. Minilo je precej let, nekaj deset let, ko Rock Geri, šef največje in najbogatejše gangstrske bande, ni občutil takšen strah kot zdaj.

Spomnil se je na preteklost. Nekako tako je tudi on začel svojo pot. Začel je kot revolveraš in je zdaj menil, da je tudi Tom eden od mlajših revolverašev. Toda Rock Geri zdaj že vrsto let te metode ni uporabljal, ker so to delali namesto njega drugi, če je bilo treba pač koga spametovati. Toda Rock Geri je tudi vedel, da lahko na ta način veliko doseže, končno pa postane enkrat tudi irtev. Zato se je bolj prestrašil, ker je menil, da je nastopila njegova zadnja ura in da ga bo Tom vsak hip neregotal.

Pred očmi so se mu pojavile podobe ljudi, ki jih je imel na vesti. Bile so to podobe ljudi v zadnjih trenutkih življenja. Prebledel je. Zadelo se mu je, da se že sam zvija, da mu pada glava na mizo. Samo kako, zakaj...? Čutil je tudi, kako kipi v njem jeza proti mehaniku in Kobsu, ki sta dovolila, da je Tom ušel in da mu zdaj grozi. Se jima bo že še maščeval!

— Mudi se mi, ... je spet zaslišal besede moškega, ki je sedel v fotelju pri vratih. Tom je po izrečenih besedah vstal, stopil k vratom in jih zaklenil.

— Ne izgubljava časa, gospod Geri. Za vas bo bolje, da ne poizkušate izvesti nobenih trikov. Vsako nepotrebno zavlačevanje je lahko smrtna obsodba zame, in seveda tudi za vas, gospod! Vi ste tukaj popoln gospodar. Vas poslušajo gangstrska tolpa. Opozarjam pa vas, da je bolje, da ne poizkušate storiti prav nič takega, kar ne bi bilo v skladu s mojimi navodili. Povečati vam tudi moram, da sem odlični strelec in da sta revolverja nabita. Bilo bi škoda, če ne za vas, pa za vašo hčerko, ki je tako »lepa« ravna s svojo prijateljico, da jo je kročila svojeju očetju — šefu gangsterjev. Verjemo ji bo žal, če ji oče ne bo mogel več dati deset tisoč dolarjev, da si bo lahko kupovala moške...

— Ne, ne, ona ničesar ne ve, ona tega ni storila... prisežem vam... je vzklila Geri izza svoje mize. Čez trenutek je skočil s stola, v katerem je dozdaj mirno sedel, ker so ga močno prizadele Tomove besede.

Toda cevi v Tomovih rokah so se prav tako v hipu dvignile in mu nemo povedale, kje je njegov prostor. Geri je spet sedel za mizo.

— Ne izgubljava po nepotrebem času! Takoj pokličite vašo glavno podgano, Kobsa, in mu ukažite, da naj izpusti missis Gringwotch. Tukaj imate naslov in telefonsko številko, kjer se naj javi. Čakala bova 15 do 20 minut, da se

bo oglasila po telefonu. Opozarjam pa vas še enkrat, da ne poskušate storiti ničesar takega, kar ne bi odobril, sicer ne boste odšli več živi od tu.

Tom je za hip umolknil. Videti je bilo, da so njegove oči sijale, iz njih pa sta prežala prezir in mržnja ter odločnost.

Pravzaprav Rock Geri ni takoj dojel, kaj želi Tom in s kakim namenom je prišel. Najprej je menil, da mora pridobiti na času, pa ga bo že nekako preliščil. Zvonec za njegova stražarja je bil na desni strani. Treba je bilo le iztegniti roko in pritisniti. Roka je že začela počasi drseti proti zvoncu. Tudi Tomov pogled se je ustavil na Gerijeve roki, ki se je počasi, toda vztrajno približevala zvoncu.

— Obnašate se kot otrok, veleumni gospod Rock Geri, mu je dejal Tom. Ali res menite, da bi vas lahko kdo rešil... Predno bi pritisnili na gumb, bi vas prešetel s krogli iz pištol, pravzaprav brez bojzani in strahu!

— Zadnjič vam ukazujem, da ukažete Kobsu, kar sem vam naročil! Od tu ne grem toliko časa, da bom govoril z missis Gringwotch. Objubljam, da vam v primeru, da izpustite Avo, ne bom storil ničesar, saj je moj edini cilj: rešiti Avo Gringwotch. V nasprotnem primeru pa, gospod Rock Geri...

Gerij je vedel, kaj pomeni tisto »v nasprotnem primeru«. Moški je dejal, da bo odšel od tu, ko bo ženska prosta. Odšel bo in ne bo streljal. Ali si kaj drugega v tem položaju sploh še lahko zaželi? Naj gre k vragu še ta ženska, ta ta prekleti vrag. Saj gre od trenutka, ko se je pojavila, vse narobe. Vsega pa je kriv njen mož, tisti norec... Menda bo Kobs toliko pameten, da bo zahteval od Avo izjave, da ne bo storila proti nam ničesar. S trgovino pa bom moral za nekaj časa prenehati. Črni Jack je mrtev, med gangsterji pa ni nikogar, ki bi lahko prevzel njegovo delo.

Roke so dobesedno trepetale, ko je Rock Geri vzdignil telefonsko slušalko in poklical Kobsa. Glas mu je drhtel, ko je ukazoval tisto, kar mu je naročil Tom. Nenehno je ponavljal Kobsu, da naj pohiti, ker gre za važno stvar. Ko ga je začel Kobs vpraševati zakaj, ga je Geri hitro prekinil in mu dejal, da bo podrobnosti že še izvedel.

Gerij je torej izpolnil Tomovo naročilo. Zdaj Tomu in Geriju ni preostalo ničesar drugega, kot da čakata, da se po telefonu oglasijo Ava. Zdaj se je Rock Geri že manj bal, postajal je celo radoveden. Začel je premišljevat, kdo bi utegnil biti ta človek, za koga dela, s kom je povezan in podobno. Ni si mogel niti zamišljati, da bi se lahko izpostavil tolikim nevarnostim samo zato, da reši Avo. Iz njegovih dosedanjih dejanj je razbral, da je možki izredno hraber in nadnaravno inteligenten. Najboljši dokaz za to je bil prihod v njegovo hišo. Takega junaka bi potreboval. Rad bi ga sprejel v službo, saj bi se z njegovo pomočjo lahko rešil nekaterih družabnikov, ki so se v zadnjem času prevzeli in s katerimi se ne da veliko doseči.

Čez čas se je obrnil k Tomu in ga ogovoril z dokaj ljubeznivim glasom:

— Povejte mi, prosim, po pravici, za koga delate? Da niste morda za zahodne obale? Ali imate gospodarja ali pa družabnike? Menim, da bi lahko zaslužili več, če bi se nekako sporazumela in začela delati skupaj.

Sprva je Tom menil, da se za tem skriva kaj drugega. Kakšna zahodna obala, kakšen gospodar, kakšni družabniki? se je vpraševal. Zato tudi ni mogel takoj odgovoriti, čeprav je Geri željno pričakoval odgovor.

— Pravzaprav niti ne vem, koliko zaslužite in ali imate gospodarja, ali pa ste povsem samostojni. Glede na hrabrost in razum me ne bi čudilo, če bi povedali, da ste že sam svoj gospodar. Vendar menim, da je vaš sedanji zaslužek ničev proti dohodkom, ki bi jih imeli pri meni...

Tom je začel opazovati Gerija in šele zdaj je ugotovil, o čem mu govori, zato se mu je prezirljivo nasmehnil in dejal:

— Po vsej verjetnosti boste, spoštovani gospod Rock Geri, končali svoje življenje na električnem stolu! Motite se, motite se! Povedal sem vam že, da je moj edini cilj rešiti Avo Gringwotch! To ženo moram rešiti in če bi moral postreliti, kot zajce, sto Gerijev...

Tom je hotel nadaljevati s pripovedovanjem, ko je zazvonil telefon. Rock Geri je že stegnil roko, ko je Tom skočil do mize. (Se nadaljuje)

Žene - heroji

Seveda ji je pri tem mnogo pomagalo dobro znanje nemškega jezika. Sreča je tudi bila, da so bili nacisti v taborišču sicer grobi, toda neinteligentni ljudje.

Taborišče — obveščevalno središče

Sliši se skoraj neverjetno, pa je vendarle bilo res. V tem taborišču, kjer je živelo osebje ameriškega veleposlaništva, je obstajalo dobro središče obveščevalne službe. Čeprav so bili zaporniki pod strogim nadzorstvom gestapa, so odtod odhajale v London najboljše informacije. Lise je prinašala svoje informacije v taborišču, odtod pa so odhajale dalje v britansko glavno mesto. Seveda so delovali agenti tudi zunaj taborišča. Karlsruhe je bilo nekaj časa najpomembnejše zavezniško obveščevalno središče v Nemčiji. Lise je bila zelo pogumna. Nihče ni niti slutil, da prinaša drobno dekle v taborišče celo orožje. Seveda je pri vsem tem bogato uporabljala — svojo dozdnevno naivnost.

Konec decembra leta 1942 se je prikazala pri poveljniku taborišča, natovornica s paketi za »svojega« zaročenca in njegove prijatelje. Dobila je dovoljenje. Malce pozneje je svoje pakete odpirala pred dežurnim častnikom, poveljnikom straže, in hvalila svoje pecivo. On jo je občudoval in tudi poizkusil kak kosček, vendar ni niti slutil, kaj se skriva v sirovem zavitku. V tem času je pripravila pobeg nekega ameriškega častnika iz taborišča. Vendar se ji ni posrečilo. Malo pozneje so jo zaprli. Vendar se to ni zgodilo morda zaradi kake neprevidnosti ali neopreznega prenašanja risb kake utrdbe ali kakih informacij.

Nekdo jo je izdal. Sedela je v kinu in gledala film z naslovom »Moje življenje za domovino«. Tu jo je opazil neki njen sošolec iz Strasbourga. Morda je bil tisti, ki jo je svoj čas naznanil zaradi marseljeze. Zaprl so jo. Seveda je bil pri vsem tem najbolj presenečen kreisleiter Baden-Baden, oče njene prijateljice Grete. Pri njej sami niso našli ničesar. Vendar so šele tedaj odkrili, kakšna pobude so jo gnale v taborišče in zakaj je vzdrževala stike. Najbolj jo je bremenilo dejstvo, da je stanovala pri »kreislajterju« in je lahko marsikaj slišala.

Lise Graf so spravili v taborišče, v katerem so bili tisti, ki so sodelovali z njo. Seveda ji niso več dovolili, da bi jih videla, vendar je vzdrževala tudi pozneje stike z njimi.

V taborišču je ostala 5 mesecev. Niso je obsodili, vendar ji je neprestano grozila nevarnost, da jo uničijo.

Po 16 mesecih so jo prepeljali v Berlin in jo postavili pred vrhovno sodišče. Ne da bi imeli trdne dokaze o njeni krivdi, so jo obtožili vojnega delovanja. Čeprav se ni mogla braniti pred nacističnim sodiščem, je pokazala veliko spretnost. Obsodili so jo na 10 let prisilnega dela.

To je bilo 19. junija 1944. leta. Če bi prišla samo nekaj dni pozneje pred sodišče, bi ne živela več. Dvajsetega junija so izvedli znani atentat na Niterja v Volčji jami. Atentat je le delno uspel. Vendar so se zatem pričele strahote. Vsaj tisti, ki so prišli ta dan pred sodišče, so bili obsojeni na smrt in ustreljeni.

Lise je prispela v koncentracijsko taborišče v Waldheimu. Navzlic težavam je pričela misliti na to, kako bi lahko kaj storila proti nacizmu in za svobodo svoje domovine. Tu zares ni kazalo, da bi mogla kaj storiti. Vendar se ji je nudila priložnost, da je izvedla nekaj, kar so pozneje ocenili za njeno najpomembnejše delo.

V taborišču se je seznanila z neko Nemko, ki jo sama imenuje »Frau L.«. Bila je žena nemškega inženirja, ki je delal pri konstrukciji Hitlerjevega tajnega orožja V-1 in V-2.

Ženo so internirali zato, ker je cenzura odkrila pismo, ki ga je pisala sinu vojaku v prve rove na fronti. Mati je bila prehuč v skrbeh za sina, pa mu je v pismu svetovala, naj se preveč ne izpostavlja, naj bo oprezen in naj si prizadeva, da bo nekega dne prišel živ in zdrav domov. (Se nadaljuje)

»Ameriška lisica« in »Moskovski večeri«

Da ne bi brzjavna zveza med Moskvo in Washingtonom »zarjavela«, pošiljajo po njej vsako uro po eno sporočilo. To sporočilo obsega vse črke abecede, s katerimi preizkušajo daljnopisnik, ki mora biti v vsakem hipu pripravljen za oddajanje ali sprejemanje nujnih sporočil.

- Američani pošiljajo v Moskvo vsako uro brzjavko
- naslednje vsebine: »The quick brown fox jumped over the lazy dog's back« (Urna rjava lisica skače čez hrbet lenega psa). V Moskvi so izbrali mnogo

- enostavnejše besedilo: ; r
- vo kitico znane popevke
- »Moskovski večeri«.

Preveč realizma

Preveč realističen je bil koncert, ki so ga priredili prejšnji teden na odru gledališča v Sidneju v Avstraliji. Prireditelji so Čajkovskega »Uverturo 1812« predvajali s pravimi eksplozijami, prav tako so za Händlov »Ognjemet« zažgali velik ognjemet. Ko je slednjič 80 mož rkestra skupno z dvema zboroma zaigralo oz. zapelo narodno himno, pa se je podrl oder. En violinist in en pevec sta pri tem odnesla lažje poškodbe.

Poker in streljanje

Pred kratkim je prišlo v vasj Acerra blizu Neaplja v Italiji do streljanja kot v filmih divjega zahoda. Štirje moški so planili iz neke hiše, potem ko so se sprli ob partiji pokerja. Stekli so domov, čez nekaj minut pa so se zopet zbrali na glavnem vaškem trgu.

- Dva med njimi sta se začela pred številnimi gledalci in sredi prazničnega vrveža (praznovali so namreč cerkveni praznik)
- dve obstreljavati s pištolami. Posledica: eden od obeh junakov je bil smrtno ranjen, več nedolžnih radovednežev pa laže.

Vzrok je bil poker, ki so ga igrali Vincenzo Stompanato, Aniello Sicilliano, Arostino Vacchiano in Pasquale Bongiorno. Stompanato je po večurnem igranju zahteval zgubljeni denar nazaj, ker ga je nujno potreboval za povračilo dolgov. Dva soigralca sta njegovo zahtevo odbila in čez nekaj minut se je začelo streljanje.

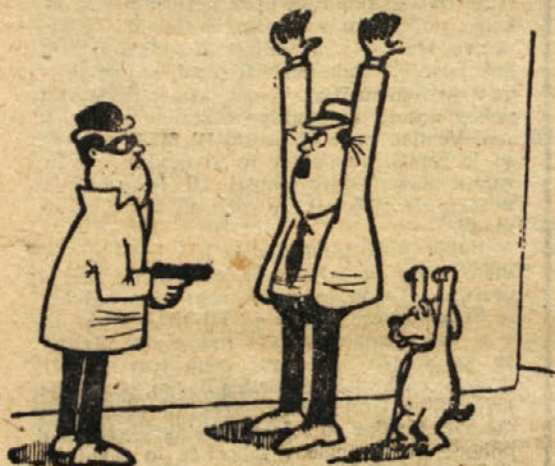
»Belega konjička« ni več

Znamenito gostilno »Pri belem konjičku« ob Wolfgangškem jezeru v Avstriji podirajo. Poslopje, staro nekaj stoletij, niso mogli več modernizirati in prilagoditi zahtevam moderne turizma. Na mestu, kjer je bila stara gostilna, bo zrasel v nekaj mesecih sodoben petnadstopen hotel.

IZ ALBUMA FILMSKIH IGRALK: Elizabeth Taylor

humor - humor - humor

— Him, vsaj zalajal bi lahko!

● Napoleonova postelja na dražbi

Napoleonova razkošna postelja, ki si jo je dal zgraditi leta 1810 pred svojo poroko z avstrijsko princeso Marijo Luizo, je prišla v Londonu na dražbo. Kupila jo je neka švicarska trgovka s starinami za 3.800 funtov (8 milijonov din).

● Noče biti milijonar

Ameriški astronaut John Glenn je odbil službo v neki privatni družbi, ki bi mu prinesla milijonske dohodke. Glenn je izjavil, da bo sprejel kakšno službo v državni upravi — če bi kdaj slekel vojaško uniformo.

● Še en svetovni rekorder

Svetovni rekord posebnih vrst je postavil 20-letni Tony Gerity iz Macleesfielda v Angliji; dvanajst milj (19,2 kilometra) dolgo progo med Macleesfieldom in Buxtonom je prehodil v dveh urah, 47 minutah in 30 sekundah — ritensko!

Drama

S prijateljem sva napisala dramo. Delala sva leto dni. Z ljubeznijo in navdušenjem.

Drama je bila naposled napisana. Uspelo nama je, da sva zanjo vzbudila zanimanje nekega znanega režiserja in njegovega prijatelja, igralca, ki sta jo prebrala. V začetku sta bila pri branju resna in zamišljena, toda že v tretji minuti sta se začela smehljati, dokler nista na koncu prvega dejanja izbruhnili v pravcato rezgetanje. Ko sta jo prebrala, sta režiser in njegov prijatelj hkrati vzkliknila: »Bomba! Prava bomba!»

S prijateljem sva se spogledala in se zadovoljno nasmehnila. Nato smo popili črno kavo in pričeli kratek razgovor.

»Napisala sta pametno, globoko in duhovito dramo. Dialog je tekoč. Osebnosti so močne. Tematika je zanimiva in vznemirljiva. V njej je nekaj klasičnega!« je dejal režiser, njegov prijatelj pa je odobravajoče kimal z glavo. Midva pa sva se naravnost topila od navdušenja in samo najina prirodna skromnost nama je preprečila, da nisva takoj pomislila na spomenik nekje sredi mesta.

»Samo,« je nadaljeval režiser, »v drami je oseba, ki je popolnoma nepotrebna. Prav lahko bi jo vrgli ven, ker ničesar ne prispeva k razvoju dejanja. To je heroj Fridolin!«

»Kaj? Kako?« sem dahnul. »Zaradi njega sva izgubila toliko noči! Kakšen ogenj vendar gori v njegovih samogovorih! Ne! Nikakor!«

Toda režiser in igralec sta bila neizprosna in čez tri ure sva z bolečino v duši zarila nož Fridolinu v hrbet.

»Pa heroj Otokar!« je nadaljeval režiser. »Ne razumem, zakaj sta ga sploh ustvarila. Misel drame mora biti jasna!

Osredotočiti se mora na bistvo! Prav lahko ga vržeta iz drame!«

Ponovno sem žalostno pogledal prijatelja. Pričela se je razprava. Po štirih urah sva z že krvavimi rokami zadavila še heroja Otokarja. To sva storila težko — niti tri kave naju niso mogle pomiriti. Nekoliko naju je pomirila šele matematična treznost, s katero sta režiser in njegov prijatelj razlagala ustvarjanje odrskega dela.

»Zdaj pa bi se še malo pomudili pri heroju Ciprijanu!« je spet pričel režiser. »Zakaj sta ga pravzaprav ustvarila? Besede, besede... same besede! Prav lahko bi ga izločila!«

S prijateljem sva globoko vzdihnila. Temu heroju sva poklonila svoje srce. Velikokrat sva jokala nad njegovo žalostno usodo. V mislih sva živela s tem najinim herojem. Odločno sva vzela dramo in odšla.

Cez dva mučna dneva sva se vrnila k režiserju in sporočila, da sva pozno ponoči heroja Ciprijana vrgla skozi okno, njegovo truplo pa sva pokopala na vrtu.

»Imenitno! Imenitno sta storila!« je vzkliknil režiser zadovoljno. »Od desetih oseb jih je ostalo samo še sedem... Toda v avtomobilu je prostora samo za pet!«

»Kakšen avtomobil?« sva se začudila.

»Avtomobil naše gledališke skupine!« je odgovoril režiser.

»Kaj ima vaš avto opraviti z najino dramo?« sva vprašala jezno.

»Kaj ima opraviti?... Kako pa bomo strpali v avto sedem ljudi, ko pa je v njem prostora samo za pet? Se dve osebi morata izginiti!«

S prijateljem sva padla v nezavest. Cez dva dni sva vendar ubila še dve osebi, preostalih pet pa sva strpala v avtomobil gledališke skupine.

Zdaj piševa dramo za neko drugo gledališko skupino, ki ima vespo s prikolico. Dramo za tri osebe... Obveščava gledališko javnost, da piševa tudi drame za kolesarje. En kolesar — ena oseba! Konec!